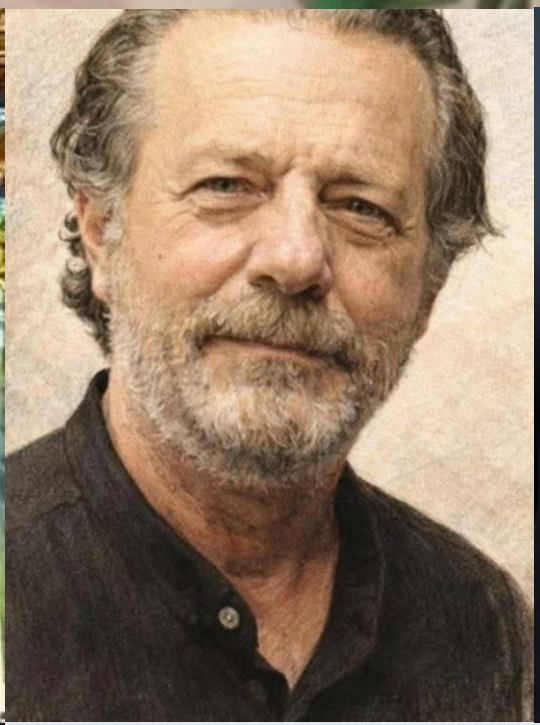
YIL: 5 SAYI: 63 OCAK 2026 AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ

ÇAYDAÇIRA

AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ
ÇAYDAÇIRA

AYLIK KÜLTÜR-SANAT VE AKTÜEL DERGİ
YIL: 5 SAYI: 63
NİSAN 2026
İLK ÇIKIŞ TARİHİ: OCAK 2021

İMTİYAZ SAHİBİ ve
GENEL YAYIN YÖNETMENİ

YÜCEL ÇAKMAK
cakmakyucel@gmail.com

İSSN: 2980-1435

KATKIDA BULUNANLAR:
EKREM KATI (ELAZIĞ)
MURAT SEVİNÇ (İSTANBUL)
GÜRKAN ÖZENSOY (İSTANBUL)
BİLAL CİVELEK (İSTANBUL)
BEDRİ YÜCEL (ELAZIĞ)
OYA ORHAN (ELAZIĞ)
İLHAN KILIÇ (ALMANYA)
AYLA KOÇ (SİVAS)
AHMET TAHİR ERDEM (ANKARA)
İRFAN KARABULUT (İSTANBUL)
MUSTAFA DURĞUN (ELAZIĞ)
SELİM ŞENGÜL (ELAZIĞ)

YÜCEL ÇAKMAK

MERHABA

Bir Ağabey bir dost bir sanat adamını kaybetmenin üzüntüsünü yaşıyorum.

O'nu Hafize Ana, Zalım Halıt, Düzgün Emmi ve GILLO ALİ DİATÖR olarak tanıdık. Tiyatro ve Sinema Sanatçısı **Abdullah Şekeroğlu** bir dönemler evimizin başköşesindeki radyolarımızda bizlere sesleniyordu.

Uzun bir süredir sağlık sorunları yaşayan **Şekeroğlu, 31 Mart 2026 tarihinde tedavi gördüğü Fethi Sekin Şehir Hastanesi'nde vefat etti.**

Dergimiz Yazarı Bedri Yücel'in, Ocak 2024 tarihli Çaydaçıra Dergisi'nde Şekeroğlu'yla yaptığı röportajı yeniden yayınlıyoruz.

Merhum Abdullah Şekeroğlu'nu rahmetle anıyor, Ailesi ve sevenlerine başsağlığı diliyorum.

Elazığ, Türk Edebiyatına yeni eserler kazandırmaya devam ediyor.

Palulu Araştırmacı-Yazar **Süleyman Yapıcı**, yeni kitabı **"Kara Cemşid Bey"** ile yazın hayatındaki 17. eserini okuyucularla buluşturdu. Yazarın, tarihî roman türünde yayımlanarak kitap raflarındaki yerini alan eser, Yapıcı'nın bugüne kadar yayımlanan çalışmalarının içinde ilk roman çalışması olma özelliğini taşıyor.

Bir diğer eser ya da eserler Dergimiz Yazarlarından **Yazar Şair İrfan Karabulut**'tan geldi. **Anasis** adlı Roman ve **Naftalin Kokulu** adlı şiir kitabıyla okuyucularıyla buluşan **Karabulut**, son eseri **"Susadım Harput"** ile dikkatleri üzerine çekmişti. İrfan Karabulut, bir yöre hikayesiyle edebiyat dünyasında yer alacak. **"Anasis"** adlı Roman Dersim yöresinde ağa zulmüne başkaldıran birkaç iyi yürekli yöre halkının hikayesini anlatıyor.

Bir diğer roman ise Elazığlı yazar **İhsan Tarakçı** dan... Tarakçı, ikinci romanı **"Kül"**ü okuyucuyla buluşturdu.

2023 yılında yayımlanan ilk romanı **"Akasya Çiçeği"** ile edebiyatseverlerin dikkatini çeken Tarakçı, üç yıllık aranın ardından Telmih Yayınevi tarafından hazırlanıp yayımlanan ikinci eseri "Kül", Batı Kitabevi şubelerinde okuyucularıyla buluştu.

Elazığ'da yaşanan kültürel ve sanatsal olayları yine **Çaydaçıra Dergisi**'nde dolu dolu takip edeceksiniz.

Sağlıcakla kalınız.

BEKLİM GEL GİDEK

Bir kenarda beklim daha ne diyek
Dağ bayırda kara don şalvar giyek
Öğlen biber kebap bazlama yiyek
Domates közlerken şoriğin ağsın

Çizme giy kortiğe düşme ki gezek
Tülbentle lor peynir leğene süzek
Doğalgaz yoksa biz yakarız tezek
Dilim budur merkep arısı soğsun

Çağamla bağ bahçe otları derek
Dut zamanı pastuğ güneşe verek
Gadanalam dama yatağım serek
Seni sevim güneş aşkına doğsun

Mutlu ol gül suya dertleri dökek
Anuğ bostan sadır az nohut ekek
Keban biberinden üç karığ dikek
Şehir pahalı ha varsın ha yoğsun

Ahmet derki gel de davarı güdek
Üç cemre düştü de anbele gidek
Senle gındırlanıp gönlü hoş edek
Hatun kuşluk vakti keçiyi sağsın

Ahmet DEMİR

Bir ŞEKEROĞLU vardı!

O'nu Hafize Ana, Zalım Halıt, Düzgün Emmi ve GILLO ALİ DİATÖR olarak tanıdık. Tiyatro ve Sinema Sanatçısı Abdullah Şekeroğlu bir dönemler evimizin başköşesindeki radyolarımızda bizlere sesleniyordu.

Uzun bir süredir sağlık sorunları yaşayan Şekeroğlu, 31 Mart 2026 tarihinde tedavi gördüğü Fethi Sekin Şehir Hastanesi'nde vefat etti.

Dergimiz Yazarı Bedri Yücel'in, Ocak 2024 tarihli Çaydaçıra Dergisi'nde Şekeroğlu'yla yaptığı röportajı yeniden yayınlıyoruz.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

En başta şunu belirtmekte fayda var. O sadece mahalli bir sanatçı değil. Ünü ülke sınırlarını aşarak uluslararası birçok ödüle layık görülmüştür. Montreal'de ödül alan bir sanatçımız yalnız biz onu anlatırken onunla konuşurken mahalli konulara da yer vereceğiz. Zira Elazığ'da Seko Mahallesi'nde numara 58'de 08.11.1960 yılında doğup Çay Sokak'ta hayatına devam eden ve İstanbul'a kadar uzanan yıllarından notlar aktarırken hayatının önemli bir kısmını Elazığ'da geçirdiği için mahalli konulardan yola çıkmamızın büyük önemi vardır. Ailesi, dostları, anıları ve sanat hayatının önemli bir bölümü doğduğu topraklarda gerçekleşmiştir.

Bu güzel insanla dilimiz döndüğünce anın kıymetini bilerek Çaydaçıra okurları için güzel bir sohbet gerçekleştirdik.

Hayatınıza birçok insanın elbette katkısı olmuştur. Fakat öyle insanlar vardır ki sizin var oluşunuza büyük etkileri vardır. Bu kişileri sizinle konuşmak isterim.

"Annem, benim sanatçı olmama da en büyük etken sonuna kadar bana hep destek oldu.

BEDRİ YÜCEL

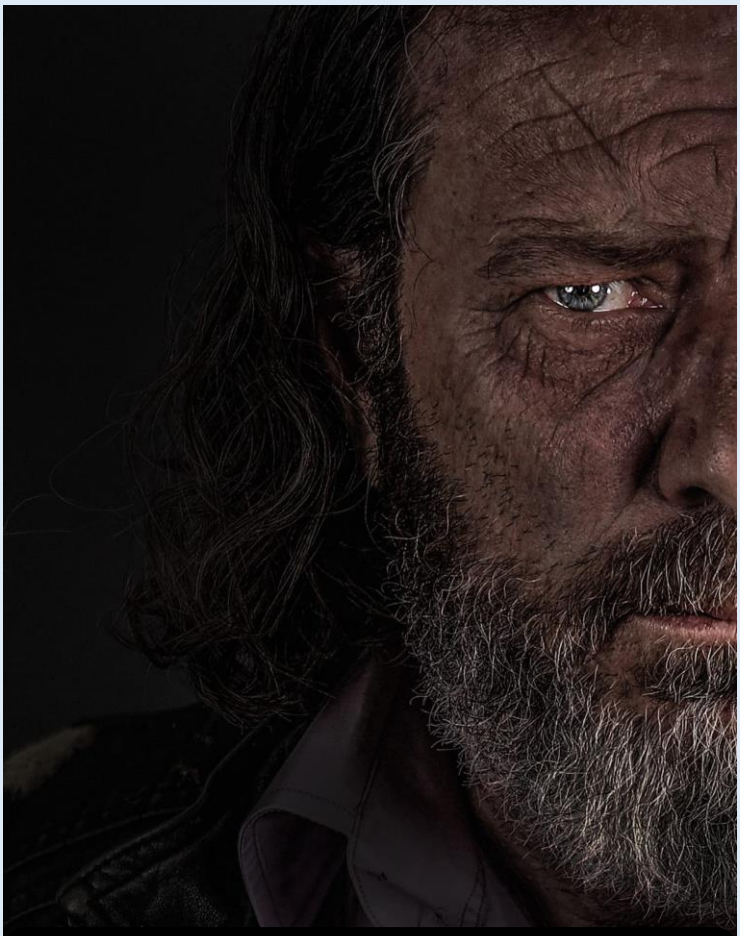
Sonrasında hayatımın dönüm noktası ağabeyim İzzet Altınmeşe oldu. Çıtayı yükseltmeme yardımcı olan TGRT'de İzzeti İkram programında bana yer veren dört buçuk yıl içerisinde bu sektörü öğrenmemi sağlayan kişidir. Diğer bir isim ise Elazığ kültürüne önemli hizmetleri olan Ekrem Katı'dır. Acısıyla tatlısıyla gerek sanat hayatımda gerekse normal hayatımda her an beraber olduğumuz yol arkadaşım anılarımın büyük bir kısmında yer alan çok değerli dostum.

Hayat sahnesi içerisinde iz bırakan 'Elazığlı Kimdir' diye sorsak gönlünüzden kimin ismi geçer?

Her hemşerim benim için oldukça kıymetlidir. Fakat bir isim var ki o isim benim için çok önemlidir. Onu da sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyarım. Hem hocalığı hem de dostluğuyla ben de çok kıymetli yeri olan tiyatro konusunda beni yetiştiren üzerimde her daim emeği olan Kişi hiç şüphesiz Rıdvan DAĞLAR'dır

Elazığ'da geçirdiğiniz kahvehane günlerinizin olduğunu biliyorum. Bir süre işletmeciliğini de yaptığınız kahvehanenizi de sizden dinlemek isterim.

Dışardan ne kadar kahvehane gibi görünse de günümüzün kahvehaneleri gibi değildi. İnsanların birbirlerinden bir şeyler öğrendikleri, kültürel faaliyetlerin devamlı olarak sürdüğü bir okul mahiyetindeydi. Buradan yetişen önemli birçok kişi var. Orada hayatın her mertebesinde çeşitli görevlerde çeşitli rütbelerde insanlar görmek mümkün. O kadar güzel bir yerdi ki Otağ Kıraathanesi. Orada üniversitelerin final döneminde talebe alınmaz yabancı dil eğitimi verilirdi. Günlük gazetenin geldiği hatta tiyatro oyunlarının sahnelendiği ve Ramazan ayında iftarların yapıldığı samimi bir yerdi. Burada birçok öğrenci ücretsiz çay içer yemeğini yer sıcak bir ortamda dersine çalışırdı. İşte o zamanlar abi kardeşlik böyle bir şeydi.

"Yüzümün Karasından Değil Yüz Karası Olmaktan Korkarım"

Şimdi, o gençler bugünün doktorları, avukatları öğretmenleri hatta bürokratları oldular.

İyi bir Elazığsporlu olduğunuzu biliyoruz. Çeşitli sportif faaliyetlerde de bulunmuşsunuz bu konuları da sizden dinlemek bana mutluluk verir.

Elazığspor bizim canımız. Her zaman her yerde konumu ne olursa olsun destek olacağız. Hasta bir Elazığspor taraftarıyım. Seyirci olarak hiç unutmadığım bir anım var onu da sizinle severek paylaşmak isterim. Erzurumspor maçında çıkan olaylarda benim öldüğümü söylediler. Gazetelere bile konu olmuştum. Futbol oynamayı da seviyordum. Amatör kümede Sitespor'da top koşturdum. İlginç olan ise 50 futbol topu karşılığında Sitespor'a transfer olmuştum. Talihsiz bir şekilde sakatlanınca futbolu bıraktım. Bu hastalık bende vazgeçilmez bir tutku… Birde kimse bilmez ama lise yıllarında Jimnastiğe olan ilgim çok fazlaydı. Jimnastik takımının kaptanıydım. O da öyle bir anıydı.

Radyoculuk sizin için ayrı bir kulvar bugünlerde aklınızda kalan anıları duymak isteriz?

Şehir tiyatrosu sanatçısıyken Elazığ'da yayın yapan Mega FM'de program yapmaya başladım. Sonra da FM 23'e transfer oldum. FM 23'teki Harput Geceleri programı yayınlandığı saatte Elazığ'da hayat durur caddeler boşalardı. Herkes bu programı severek dinlerdi. Hatta balkonlardan program sesleri birbirine karışır şehir programı olduğundan fazla bir şekilde sahiplenirdi.

İnsanın kendisi olması ayrı bir role bürünmesi de başkadır. Hayat verdiğin karakterleri 7'den 70'e herkes biliyor. Bu karakterlerin oluşum hikâyeleri nasıl?
Çocukluğumdan beri çevremde olup bitenleri dikkatlice izliyorum. Bu izlenimlerim yerini zamanla derin gözlemlere bıraktı. Oturduğumuz mahallenin kadınlarının davranış ve konuşmalarını gözlemleyerek "Hafize Ana" karakterini canlandırdım. Hafize Ana o kadar çok sevildi ki daha sonra bu karakterin adı değiştirilerek mesela " Sürahi Hanım" gibi başka kişiler tarafından canlandırıldı. "Zalım Halıt" karakteri de büyüklerin takıldığı kahvelerden ve yaşlı insanların muhabbetini dinleyerek bu karaktere yön verdim. Şehir insanı da bunu çok sevdi. "Düzgün Emmi" ise ev sahibimin Tuncelili olmasından yola çıkarak oluşturdum. Çok sempatik ve tebessüm edercesine konuşması beni çok etkilemişti. Tunceli Ağzını çok güzel bir şekilde kullanıyordu. Bu hikâyede orada doğdu. Tunceli ağzının temel özelliklerini daha çok merak etmeye başladım. Bu araştırmalardan elde ettiğim bilgilerle bu karaktere oldukça gerçekçi bir şekilde hayat verdim. Bölge halkı bu karakteri çok sevdi. Bana Pir Sultan Derneği tarafından teşekkür belgesi sunuldu. Düzgün Emmi karakterine yazdığım bir hikâye daha sonra köyümde (Hüseynik) "Çok mu Komik" adı altında çekilip 2010 yılında tüm ülke de vizyona girdi.

Ulusal dizilerde de rol almışlığınız var. Bunları da konuşmak isterim.
Birçok karaktere can verdim. Bunlardan en önemlileri Filinta dizisinde Rus Sefir, Payitaht dizisinde Rus Sefir bir de matrakçı Nasuh gibi roller sanat hayatımda yer almaktadır.

Onlarca şiir kaleme almışsınız. Genelde hüzün ve hasret kokan şiirler bunlar. Memleket özlemiyle alakalı birçok şiirinize rastlamak mümkün. Bizler çoğu zaman sizi mizahi yönünüzle tanıyoruz. Görünmeyen tarafınız da duygusal bir yapınız var. Bu duygusallığın ikici planda kalmasını sizden duymak isteriz.
Hayat, gülmekle ağlamak arasından gelip geçiyor. Ben insanları sanatım gereği tebessüm ettirmek zorunda olan birisiyim. Bunun için duygusallık ve hüzün hep bir adım geride kaldı. İnsanları güldürmeyi çok seviyorum.

Filmlere konu olan onlarca hikâyeniz var bunları da bizimle paylaşır mısınız?
'Ateşin düştüğü yer' filminin senaryosunun bir kısmını oluşturdum. 'Çok mu komik' sinema filmi benim çocukluk ve gençlik yıllarımı yansıtmakta. Film konularım da doğduğum topraklardan elimden geldiğince beslendim.

İlk profesyonel sahnen ve Elazığ'da oynadığın oyunlar hangileri?
Elazığ'da Değerli Rıdvan DAĞLAR Hocam ile oynadığımız Fatih adlı oyunda Bizanslı Komutan Lucas Notaros rolündeydim. Devamında ise Elazığ tiyatro günlerinde Bir Yürek Satıldı, Ahşap Konak, Çiçekleri Sarı Kıza Yedirdim, Nankör adlı oyunlarda sahne aldım. Bu bahsettiğim oyunlar Elazığ'daki tiyatro günlerimin en güzel örnekleridir.

Elazığ'da dışında da rol aldığınız oyunlar var. Bunları da bizimle paylaşır mısınız?
200'den fazla oyunda rol almışımdır. Ankara, İstanbul gibi birçok şehirde sahnede oldum. Elazığ dışında insanların bizleri alkışladıklarını görmek bir tiyatro sanatçısı için oldukça kıymetli. Bu şehirlerde oynadığım oyunlar Silahlar ve Çiçekler, Fareli Köy, Bir Delinin Hatıra Defteri, Trafikomik, Biçare, Damat Adayları, Eyvah Karım'dır.

Uluslararası aldığınız ödüller var bunu da konuşmak isteriz?

Ateşin Düştüğü Yer adlı filmden sohbetimizde daha önce de bahsetmiştim. Bu film de aldığım rol, filmin senaryosuna bulunduğum katkı ve aynı zamanda şive ve oyuncu koçluğu yaptığım için uluslararası Montreal Film festivalinde en iyi yabancı film, en iyi özgün senaryo dalında iki büyük ödüle layık görüldü. 85. Amerika Akademi Ödüllerinde bu film Türkiye'yi temsil etti.

Bu ödüller senin sadece yerel değil ulusal ve beynelmilel bir sanatçı olduğunu ifade eder. Sen den bahsedilirken senden bihaber olan kişilere verilecek en güzel cevap değil mi?

İnsanın yaptıkları toplumun fertlerine verilen en büyük cevaptır. Bu durum da onun en güzel örneği zaten.

Gelelim Elazığlı Gladyatör (Gıllo Ali) Abdullah Şekeroğlu'na. Nereden çıktı bu fikir. Ülkede satış rekorları kırıp ulusal kanallarda haber olan "Gladyatör'ü" tüm ayrıntılarıyla anlatır mısınız?

Gladyatör filmini izlerken Harput müziğine yakın tınılar dinledim. Hoşuma gitti. Ve bu adam Elazığlı olsaydı nasıl olurdu fikri ben de doğdu. Bir anda ben Gladyatör oluverdim. Bunu hayata geçirmek için bir ekip oluşturdum. Yedi ayrı kimliği seslendirdim. Senaryosunu yazdım ve Elazığ ağzıyla seslendirdik. Orijinalindeki Zenhabar adlı yeri de Zenteriç olarak zikrettik. Gladyatör (Gıllo Ali) ilk olarak yerel kanallarımızda yayımlandı. Ve bir anda ülke gündemine girip ulusal kanalların haberlerinde bahsedilmeye başlandı. Ardından korsanda çoğaltılıp satıldı. Satış rakamları yüzbinlere ulaştı. Hatta filmin şirketi korsan olarak isimlerinin zikredilmesinden rahatsız olup bu işi yapanları mahkemeye verdi. Neticede korsanı yapan biz olmadığımız için mahkeme beratımızı verdi. Zaten bizdeki adı GILLO ALİ DİATÖR'dü. Korsan olayının ardından filmin orijinali de bir anda satış rekorları kırıp 400 bin gibi bir rakama ulaştı. Film şirketi Türkiye'deki video satış rakamları yükselince yetkili bir arkadaşımızı arayıp tüm ekibe teşekkür etti. İşte çıktığı zamanlarda ortalığı kasıp kavuran gladyatörün hikâyesi de bu.

Çok güzel bir sohbeti sizinle gerçekleştirdik. Bizleri geçmişteki o günlere götürdünüz. Bir ömre sığdırılan ne güzel anılar biriktirmişsiniz adet gereği son sözlerinizi yine sizin veciz sözleriniz ile tamamlayalım.

"Övüne övüne ben Elazığlıyım" yine övünerek diyorum ki iyi ki ben Elazığlıyım.
"Benim takipçilerim yürekte" yani beni şeklen değil de yürekten sevenler benim takipçilerim.

Bir de bir serzenişiniz ve dileğiniz var son olarak bunu da sizden duymak isteriz?

Evet, doğru ben öldükten sonra asacakları bir tabela çokta umurumda değil.

Şekeroğlu'na Duygusal Veda

Elazığ kültür ve sanat hayatına kattığı değerlerle hafızalara kazınan tiyatro ve sinema sanatçısı Abdullah Şekeroğlu, yakalandığı amansız hastalık sonucu hayatını kaybetti. Bir süredir Fethi Sekin Şehir Hastanesi'nde tedavi gören usta sanatçının vefatı, başta ailesi olmak üzere tüm sevenlerini derin bir üzüntüye boğdu.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Merhum Abdullah Şekeroğlu için Nurettin Ardıçoğlu Kültür Merkezi'nde anma töreni düzenlendi. Yıllarca sahnelerde izleyicinin karşısına çıkan Şekeroğlu, bu kez aynı sahnede musalla taşında son yolculuğuna uğurlandı. Törene ailesi, yakınları, sanat camiası ve çok sayıda vatandaş katıldı.

Duygusal anların yaşandığı programda, usta sanatçının hayatı, sanata katkıları ve kişiliği anlatıldı.

Sanatçı Osman Bulut, uzun yıllar birlikte sahne aldıkları Şekeroğlu'nun Elazığ'a olan sevgisinin tüm dünyada bilindiğini dile getirdi. Bulut, birlikte sergiledikleri tiyatro oyunlarını hatırlatarak merhum sanatçıya rahmet diledi.

Araştırmacı-yazar Sedat Çağlayan, merhum Şekeroğlu ile son telefon görüşmesini anlattı. Telgrafçı Akif'in mezarının yapılmasını istediğini aktaran Çağlayan, sanatçının değerinin vefatından sonra daha iyi anlaşılacağını söyledi. Sağlığında kıymet bilinmediğini ifade eden Çağlayan, onu her zaman hayırla yad edeceklerini belirtti.

Harput Der yönetim kurulu üyesi Cahit Can, Şekeroğlu'nun Elazığ kültürüne büyük katkılar sunduğunu belirterek isminin daima yaşayacağını söyledi.

Sanatçı Rıdvan Dağlar, 1985 yılında kurdukları Elazığ Şehir Tiyatrosu'nda Şekeroğlu ile yollarının kesiştiğini anlattı. Kısa sürede sahneye uyum sağladığını belirten Dağlar, dönemin Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in izlediği oyunlarda yer aldıklarını ifade etti. Yaklaşık 100 oyunda birlikte sahne aldıklarını söyleyen Dağlar, Şekeroğlu'nun ressamlığı ve şairliğiyle de öne çıktığını dile getirdi. "Andaç" filmi için büyük emek verildiğini ancak destek bulunamadığını da sözlerine ekledi.

Devlet Sanatçısı Zülfü Demirtaş, birçok sanatçının zor şartlarda yaşamını sürdürdüğünü belirterek, Şekeroğlu gibi isimlerin kolay yetişmeyeceğini ifade etti. Fatih Çakar, uzun yıllar birlikte program yaptıklarını ve hiçbir kırgınlık yaşamadıklarını söyledi. Naci Sönmez, 1990 yılında kurulan Devlet Korosu sürecinde birlikte çalıştıklarını anlattı. Ahmet Bulut, aynı mahallede büyüdüklerini ve Şekeroğlu'nun sanat camiasında bir marka haline geldiğini söyledi. Milat Erdoğmuş, 40 yıllık sanat hayatına dikkat çekerek dostluklarının aileye dönüştüğünü ifade etti. Celal Özer ise telefonla bağlanarak İstanbul'da birlikte geçirdikleri günleri anlattı.

İl Kültür ve Turizm Müdürü Kadir Atıcı, Şekeroğlu'nun Elazığ kültürüne önemli katkılar sunduğunu belirtti. Belediye Başkan Yardımcısı Nazif Bilginoğlu, merhum sanatçının şehrin kültür elçisi olduğunu ifade ederek birlikte yürüttükleri çalışmaları anlattı. Vali Yardımcısı Muhammed Sait Baytok ise sanatçının vefatından duydukları üzüntüyü dile getirdi.

Merhumun eşi Melahat Şekeroğlu, eşinin Elazığ'a büyük bir sevgiyle bağlı olduğunu belirtti. Onun merhametli ve vicdanlı bir insan olduğunu ifade eden Şekeroğlu, zor zamanlarda bile ailesi için mücadele ettiğini söyledi. "Mezar taşıma 'yıllarca herkesi güldürdü' yazın dedi" sözleriyle duygularını dile getiren Şekeroğlu, büyük bir üzüntü yaşadığını ifade etti. Anma töreninde konuşan tüm isimler, Abdullah Şekeroğlu'nun Elazığ'ın kültür ve sanat hayatında silinmez izler bıraktığını vurguladı. Program, usta sanatçının kendi sesinden okunan şiirlerle sona erdi. Şiirler, salondaki katılımcılara duygusal anlar yaşattı.

Sanat camiasında önemli izler bırakan Abdullah Şekeroğlu için İzzet Paşa Camisi'nde cenaze namazı kılındı. Cenaze törenine Elazığ Valisi Numan Hatipoğlu, il protokolü, kurum yöneticileri, ailesi, yakınları, sanatçı dostları ve çok sayıda seveni katıldı.

zun yıllar tiyatroya emek veren ve birçok projeye imza atan Şekeroğlu'nun vefatı, sanat dünyasında büyük üzüntü yarattı. Cenaze namazında duygu dolu anlar yaşanırken, sevenleri usta sanatçıyı yalnız bırakmadı. Kılınan cenaze namazının ardından Abdullah Şekeroğlu'nun naaşı, Ulukent Aile Mezarlığı'na defnedildi.

Yıldızlar Elazığ'ı coşturdu

Merhum Dr. Hüsamettin Kaya anısına düzenlenen Yıldızlar Halk Oyunları Grup Yarışması'nda ortaokulu öğrencileri bölgemizin halk danslarını sergilediler.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ Valiliği koordinasyonunda önemli bir spor organizasyonu düzenlendi. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile Türkiye Halk Oyunları Federasyonu İl Temsilciliği iş birliğinde gerçekleştirilen etkinlik, merhum Dr. Hüsamettin Kaya anısına yapıldı.

28 ve 29 Mart'ta Ahmet Aytar Kapalı Spor Salonu'nda gerçekleştirilen organizasyonda Elazığ başta olmak üzere Malatya, Batman, Siirt, Mardin, Şanlıurfa, Kilis, Gaziantep, Van, Hakkari, Bitlis, Adıyaman, Hatay, Diyarbakır ve Kahramanmaraş'tan ekipler mücadele etti.

Etkinlikte farklı okullardan katılan ekipler, yöresel halk oyunlarını sergileyerek kıyasıya rekabet etti. Etkinliğin hem kültürel değerlerin yaşatılması hem de gençlerin sosyal gelişimine katkı sağlaması hedeflendi.

Elazığ Valisi Numan Hatipoğlu, merhum Dr. Hüsamettin Kaya anısına düzenlenen, Okul Sporları (Yıldızlar) Halk Oyunları Elazığ Grup Yarışması programına katılarak yarışmacı öğrencilere başarılar diledi.

Yarışmanın açılış konuşmasını gerçekleştiren Elazığ Gençlik ve Spor İl Müdürü Abdulsamet Eren, Elazığ'ın tarihi ve kültürel zenginlikleri ile büyük bir şehir olduğunu söyleyerek genç nesillere yöresel halk oyunlarını tanıtmayı amaçladıklarını kaydetti.

Dr. Hüsamettin Kaya'nın kızı, Fırat Üniversitesi akademisyenlerinden Prof. Dr. Özge Hanay ise halk oyunları yarışmasının babası adına düzenlenmesinin kendisini mutlu ettiğini belirterek tüm ekiplere başarılar diledi.

Hanay: "Halk oyunları ve bizim musikimiz milli değerlerimizin başında geliyor. Bende bir Elazığlı olarak kendi musikimiz ve folklorumuzu cani gönülden seviyorum bunu da babamla bağdaştırmıştım çünkü çok özenle emek verdi. Sanırım emekleri boşa gitmedi çünkü bugün güzel bir yarışmaya adı verildi dolayısıyla çok mutluyum çok teşekkür ediyorum." dedi.

Dr. Hüsamettin Kaya anısına düzenlenen Okul Sporları Yıldızlar Halk Oyunları Geleneksel Elazığ Grup Yarışması'nın ilk gününde Gaziantep Dokuzyol Ortaokulu birinci, Kilis Süleyman Demirel Ortaokulu ikinci ve Gaziantep Göksüncük Ortaokulu ise üçüncü oldu. İkinci günde ise sahne düzenleme dalında yapılan yarışmada; birinci Van Kerim Tuncer İlköğretim Okulu, ikinci Kahramanmaraş Afşin Atatürk Ortaokulu ve üçüncü ise Diyarbakır Sur Ziya Gökalp Ortaokulu oldu.

Organizasyonun; disiplinin, emeğin ve adaletin sahaya yansıdığı güçlü bir mücadele olarak tamamlandığını ifade eden Türkiye Halk Oyunları Federasyonu Elazığ İl Temsilcisi Emre Kaya, "Başta federasyon başkanımız Hüseyin Güler olmak üzere; hakemlerimize, antrenörlerimize, sporcularımıza ve bu büyük organizasyonun her anında emeği olan herkese teşekkür ediyorum.

Sahada yalnızca oyun değil; karakter, duruş ve saygı da yarıştı. Ve kazanan, bu değerlere sahip olanlar oldu. Bizleri yalnız bırakmayan Elazığ Valimize, Elazığ Belediye Başkanımıza, İl Özel İdaresi Genel Sekreterimize, Gençlik ve Spor İl Müdürümüze, Kültür Müdürümüze, Elâzığ Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu Başkanımıza Milli Eğitim Müdürümüze, kıymetli dernek başkanlarımıza ve Halkoyunları Emektarlarımıza ayrıca şükranlarımı sunuyorum. Bu sahne, sadece bir yarışma değil; bir duruşun ifadesidir." dedi.

Almanya'daki Elazığlılar Bu Platformda Buluşuyor

İLHAN KILIÇ
ÇAYDAÇIRA/ALMANYA

Almanya'da yaşayan gurbetçi hemşerilerimiz için NRW Elazığlılar Platformu (NRWED), kuruldu.

Platform Elazığ kültürünü ve değerlerini Almanya'nın Nordrhein-Westfalen (NRW) bölgesinde yaşatmak, hemşeriler arasında dayanışmayı güçlendirmek ve kültürel-sosyal bağları geliştirmek amacıyla yola çıktı.

Platform; kültür, sanat, eğitim ve sosyal dayanışma alanlarında faaliyet göstererek Elazığ'ın köklü tarihini, Harput kültürünü ve Anadolu'nun zengin mirasını Almanya'da tanıtmayı hedefliyor.

Aynı zamanda Türkiye ile Almanya arasında kültürel köprü kurmayı, genç nesillere aidiyet bilinci kazandırmayı ve toplumsal birlikteliği güçlendirmeyi amaçlıyor.

NRW Elazığlılar Platformu yaptığı açıklamada; NRWED platformu olarak, ortak değerlerimiz etrafında birleşen güçlü bir toplum inşa etmek için çalışıyor; kültürümüzü, kimliğimizi ve dayanışma ruhumuzu geleceğe taşıyoruz" dedi.

Platform hemşerilerinin etkinliklerden haberdar olması için sosyal medya hesaplarını takip etmelerini duyurdu.

Hollanda Elazığlı İş İnsanları İftarda buluştu

Hollanda Elazığ İş İnsanları Derneği (VEON) tarafından düzenlenen geleneksel iftar programı, Den Haag'da bulunan Zichtengburg Düğün Salonu'nda geniş katılımla gerçekleştirildi. Yaklaşık 200 davetlinin katıldığı programda Hollanda'nın farklı şehirlerinden iş insanları, siyasetçiler ve sivil toplum temsilcileri Ramazan ayının birlik, beraberlik ve dayanışma atmosferinde bir araya geldi.

Program, Kur'an-ı Kerim tilaveti ile başladı. Gecenin sunuculuğunu iş insanı Resul Özdemir yaptı. Katılımcılar iftar öncesi sohbet ederek Ramazan ayının manevi iklimini birlikte yaşadı.
İftar programına Türkiye ve Hollanda'dan önemli isimler katıldı. Programa Kovancılar Belediye Başkanı Vahap Gök, DENK Partisi Milletvekili Doğukan Ergin, Den Haag Belediye Başkan Yardımcısı Nur İcar, DTİK Avrupa Komitesi Başkanı Turgut Torunoğulları, MÜSİAD Hollanda Yönetim Kurulu Üyesi Ubeydullah Yıldırım, UID Hollanda Başkanı Ertuğrul Kurt, Hollanda Erdemli İş İnsanları Derneği Başkanı Ercan Buzoba, Kovancılar İş Adamları Derneği Başkanı Edip Yıldırım ve Hollanda Elazığ İş İnsanları Derneği (VEON) Yönetim Kurulu Başkanı Ümit Akbulut katıldı.
Ayrıca Hart voor Den Haag Lideri Richard de Mos, Avrupa Doğu Türkistan Maarif Vakfı Başkanı Abulqasım Abdulaziz, İHO Ebrar Genel Başkanı Abdurrahman Alpsoy, Amsterdam Esnaflar Birliği Başkanı Ramazan Kaya ve TOV Den Haag Başkanı Funda İleri de programda yer aldı.
Programda Hollanda'nın farklı şehirlerinden politikacılar, çok sayıda iş insanı ve sivil toplum temsilcileri de hazır bulundu.
Birlik ve dayanışma mesajları verildi
Gecede yapılan konuşmalarda Ramazan ayının toplumda birlik ve dayanışmayı güçlendiren önemli bir dönem olduğuna dikkat çekildi. Hollanda'da yaşayan Türk toplumunun iş dünyasında ve sosyal hayatta daha güçlü olması için bu tür buluşmaların önemli olduğu vurgulandı.

Prof. Dr. Celal Ertuğ

Bu yazımda Elazığ'ın gelmiş-geçmiş en muteber siyasetçilerinden biri olan, her Elazığlı'nın içtenlikli takdirlerini hak etmiş Prof. Dr. Celal Ertuğ'dan söz etmek istiyorum.
Prof. Dr. Celal Ertuğ, İstanbul Tıp Fakültesinden mezun olduktan sonra ABD'de ve Türkiye'de kariyer yapmış, Elazığ'dan yetişmiş ender bilim adamlarından biridir. 1961-1975 tarihleri arasında Elazığ senatörlüğü, 1977-1980 arasında Elazığ milletvekilliği yapmış, 40. Hükümette Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı olmuş seçkin ve müstesna bir Elazığlıdır.

SEVİM ANAGÖR

Prof. Dr. Celal Ertuğ, tanımaktan gurur duyduğum sayılı değerli insanlardan biridir. Henüz televizyon yayınlarının olmadığı yıllarda, TBMM'si Genel Kurulunda yaptığı bilgilendirici konuşmalarını radyodan takdirle dinlerdim. Yani gıyaben tanırdım.
İmar İskan Bakanlığı'nda çalıştığım 1970'li yıllarda görevimiz gereği yapılan çalışmaları bilgilerine sunmak ve onay almak için zaman zaman Müsteşar ve Bakan'la görüşmemiz gerekirdi. Her gidişimizde Bakan katı tıklım tıklım dolu olurdu. Özel Kalem Müdürüne kim bunlar diye sorduğumda,
"Farklı şehirlerden bakanla görüşmek için gelen partili heyetler" demişti.
"Elazığ'dan da böyle heyetler geliyor mu?" diye sormuştum.
Yılların deneyimli ve bilgili Özel Kalem Müdürü aynen şöyle demişti:
"Elazığ şanslı, Elazığ ve Elazığlıların sorunlarıyla Celal Ertuğ ilgileniyor. O bir tıp profesörü, çok saygın bir milletvekili. Haza beyefendi, tüm bakanlar ona çok saygılı davranıyor, değer veriyorlar".
Daha sonra bakan katına uğramak zorunda kaldığım günlerin birinde değerli hocayla bizzat karşılaştım. "Efendim ben de Elazığlıyım" dedim. O gün tevazu sahibi, pozitif yansıması olan, saygın ve güven veren bir bilim ve siyaset insanı ile tanıştım. İlerleyen yıllarda bakanlıkta ve Elazığ'a giderken- dönerken uçaklarda pek çok kez karşılaştım. Her kısa sohbet sonunda, kendini aşmış o değerli hocaya çok daha fazla saygı duydum. Ayrıca yıllar sonra Ankara'da amcası gibi saygın kişiliğe sahip önemli bir bürokrat olan yeğeni ile de tanıştım. Erdemli, dürüst, onurlu bilim adamı ve siyasetçi Prof. Dr. Celal Ertuğ mekânın cennet olsun, ışıklar içinde uyu!

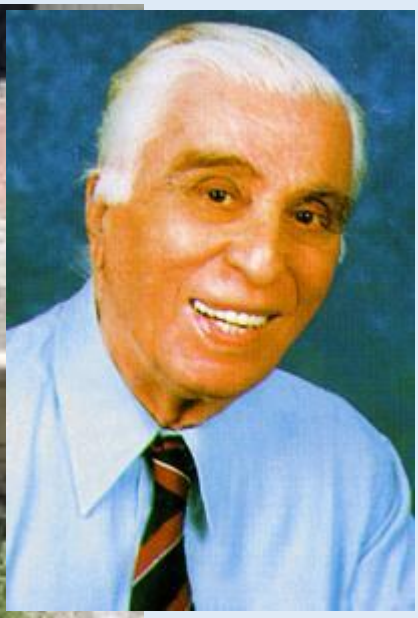
CELAL(ETTİN) (BEDRİ) ERTUĞ (1913-2001)

1913 (20 Ağustos 1329)'de Elazığ'da doğdu. İlk ve ortaöğrenimini İstanbul'da yaparak 1931'de İstanbul Erkek Lisesi'ni bitirdi. Askeri öğrenci olarak İ.Ü. Tıp Fakültesi'ne girdi. 19 Temmuz 1937'de Tabip Teğmen rütbesiyle mezun olarak staj için Gülhane As. Tababet Tatbikat Hastanesine verildi. 19 Temmuz 1938'de Üsteğmenliğe yükseltildi. Kısa stajını 26 Eylül 1938-28 Ağustos 1939 arası Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayında yaptıktan sonra bir süre Ankara Hastanesi ve 8. Tümen Sıhhiye Bölüğünde görevlendirildi. 14 Ağustos 1940'da Gülhane Hastanesi İç Hastalıkları Kliniğinde asistanlık görevine başladı. 30 Ağustos 1940'da Yüzbaşılığa yükseltildi. 15 Ağustos 1943'te uzmanlık eğitimin tamamlayarak Milli Savunma Bakanlığı Sağlık Dairesi 2. Şubeye atandı. 9 Ağustos 1946'da Gülhane Hastanesi İç Hastalıkları Kliniği Başasistanlığına getirildi. 30 Ağustos 1947'de Binbaşılığa yükseltildi. İ. Ü. Tıp Fakültesinde Doçentlik sınavına girerek Üniversite Doçenti oldu. Bir süre ABD, İngiltere ve Fransa'da mesleki incelemelerde bulundu.

1951 -1953 arası ABD Columbia ve Duke Üniversitelerinde göğüs hastalıkları alanında çalışmalar yaptı. 26 Nisan 1954'de ordudan istifa etti. 1955'de Profesörlüğe yükseltildi.
1961 Anayasasının yürürlüğe girmesinden sonra TBMM 1. (XII.) Dönemi için 15 Ekim 1961'de yapılan genel seçimde Adalet Partisi adayı olarak Cumhuriyet Senatosu Elazığ Üyeliğine seçildi.
14 Aralık 1971'de Adalet Partisinden istifa ederek bir süre bağımsız kaldı. 15 Ocak 1974'de Cumhuriyet Halk Partisi'ne geçti. Senato'da Sosyal İşler ve Milli Eğitim komisyonlarında başkan olarak çalıştı.
TBMM V. (XVI.) Dönemi için 5 Haziran 1977'de yapılan genel seçimde Cumhuriyet Halk Partisi adayı olarak Elazığ Milletvekilliğine seçildi. Hükümet kurmaya memur edilen CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in 21 Haziran 1977'de onaylanan kabinesinde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na atandı. Ancak kabinenin Meclisten güvenoyu almaması nedeniyle yeni hükümetin kurulduğu 21 Temmuz 1977'de Bakanlık görevi sona erdi.
1982 Anayasasının geçici 4 üncü maddesi hükmüne göre 5 yıl siyaset yapması yasaklanarak, İstanbul'da serbest olarak hekimliğini sürdürdü. Yasağının kalkması sonucu 5 Haziran 1988'de 52 arkadaşı ile birlikte Yeşiller Partisi'ni kurdu ve Genel Başkanlığa seçildi. 1990'de geçirdiği bir trafik kazası sonucu 1991 başında partiden ayrıldı.
Ertuğ, 23 Aralık 1940'da Bayan Mefharet (1921) ile evlenmiş olup, 2 çocuk babasıdır.
20 Aralık 2001tariihinde vefat eden Ertuğ'un kabri İstanbul'un Üsküdar ilçesi Kuzguncuk mahallesinde bulunan Nakkaş Baba Mezarlığındadır.

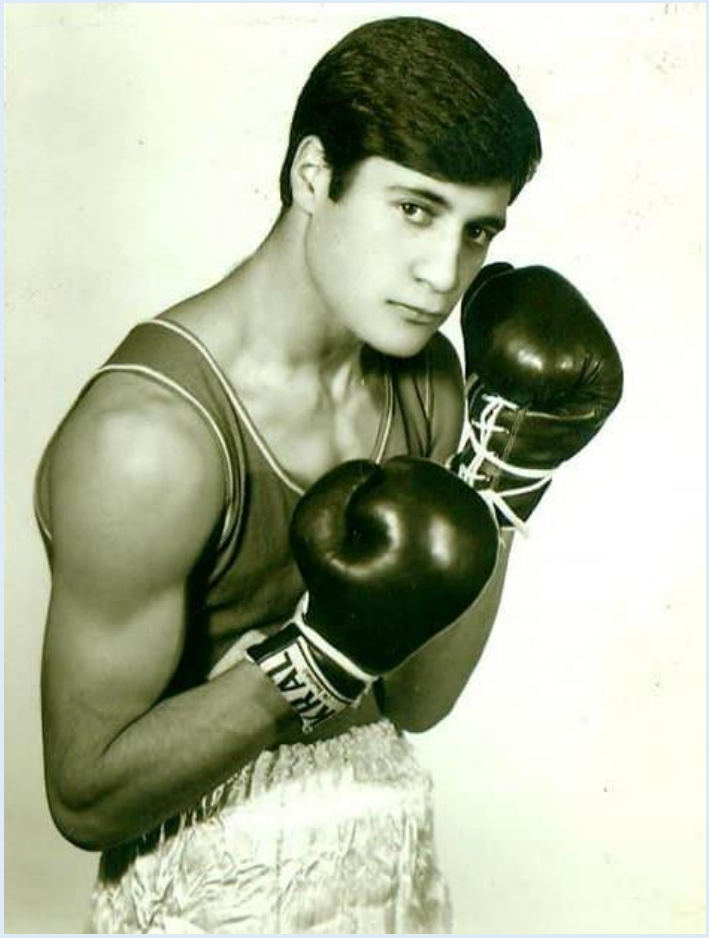

Ringlerden din adamlığına

ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

Elazığ boks tarihinde ilk defa milli formayı İlimize hediye eden Fuat Sanaç, 1974 yılında Türkiye'ye bronz madalya kazandırmıştı.

2011'den 2016'ya kadar Avusturya İslam Dini Cemaati'nin (IGGÖ) başkanlığını yürüten Fuat Sanaç, 1970'li yıllarda Elazığ'da boks yaparak, ringlerde Türkiye'yi temsil etti.

1954 yılında Elazığ'da doğan Fuat Sanaç, 1967-1971 yılları arasında orta öğretimini Elazığ'da İmam Hatip okulunda ve lise eğitimini ise Elazığ Ticaret Lisesi'nde gördü. Lisedeyken boksa başlayan Sanaç, 3 Eylül 1972 Adana'da yapılan Lise ve Türkiye Birinciliğinde 63,5 kiloda Elazığ'a ilk Türkiye Şampiyonluğunu kazandırmıştır. Sanaç, burada yaptığı müsabakalarla kendini boks camiasına kabul ettirmiştir.

1973 yılında Federasyon tarafından bölgemizde göz dolduran Fuat Sanaç Bursa'da ve Ankara'da açılan milli takım kamplarına çağrılmış gerek yaptıkları müsabakalarda gerekse efendiliğiyle milli takım kamplarının değişmez elemanı olmuştur.

1974 yılında Fuat Sanaç Milli takım kampına alınmış ve daha sonra Bulgaristan'da yapılan Sıtranga Uluslararası Boks Turnuvasında Türkiye'yi temsil etmiştir. Fuat Sanaç 16 boksör arasında 3. olarak Türkiye'ye bir bronz madalya getirirken Elazığ boks tarihinde ilk defa milli formayı da bölgemize hediye eden ilk boksör olmuştur.

Viyana İslam Dini Topluluğu Başkanı oldu

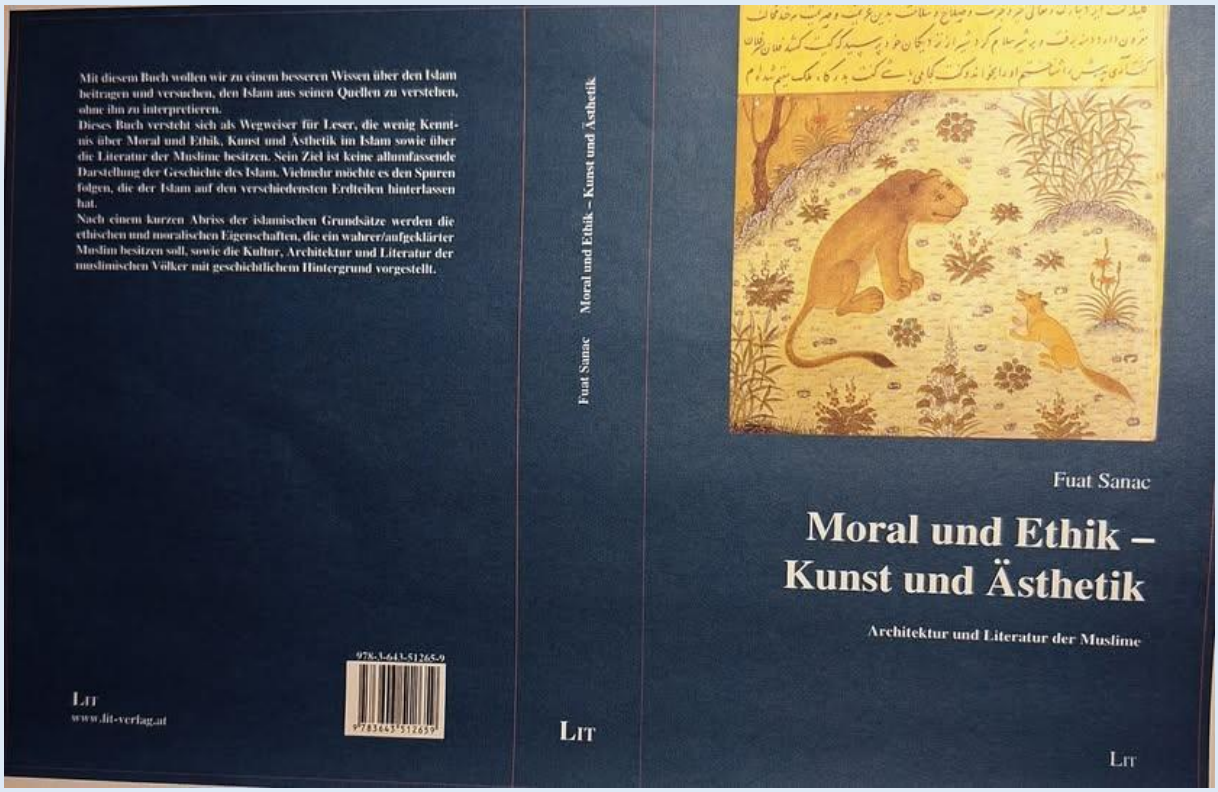
Fuat Sanaç, Ankara Ekonomi Üniversitesi'nde öğrenim gördü. Elazığ Ulaştırma İdaresi'nde birkaç yıl çalıştıktan ve sendikada aktif olarak yer aldıktan sonra,

1979 yılında Köln Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde öğrenime başladı. 1982 yılında Viyana'daki Federal Öğretmen Yetiştirme Koleji'nde eğitim görmek üzere Avusturya'ya taşındı. Daha sonra Viyana ve Aşağı Avusturya'daki devlet okullarında İslami din eğitimi öğretmeni olarak çalıştı. Aynı zamanda Viyana Üniversitesi'nde Türkoloji, Arap Çalışmaları, Felsefe ve Güneydoğu Avrupa Çalışmaları alanlarında doktora çalışmalarına devam etti ve 1992 yılında doktorasını üstün başarıyla tamamladı.

Sanaç, 2005'ten itibaren Burgenland ve Aşağı Avusturya'da akademik ortaokullar (AHS) ve meslek ortaokulları (BMHS) ile Vorarlberg'de her tür okul için İslami din eğitimi sorumlusuydu. Ekim 2007'den itibaren zorunlu okullar için özel öğretmen yetiştirme programında (IRPA) İslam tarihi öğretim görevlisi olarak çalıştı ve 2009 yazında geçici olarak bu programın başkanlığını da yaptı.

Fuat Sanaç, 2011 yılında Anas Şakfeh'in yerine Viyana İslam Dini Topluluğu Başkanı seçildi. O zamandan beri Yüksek Konsey Başkanı ve Viyana İslam Dini Topluluğu Başkan Yardımcısı olarak da görev yaptı. Sanaç, Haziran 2016'da bir dönem daha görev yapmayacağını açıkladı. Fuat Sanaç, İslam'ın daha liberal bir yorumunun temsilcisi olarak kabul edilir. Avusturya İslam Dini Topluluğu'nu (IGGÖ) modernize etmeye, örgütte kadınların katılımını artırmaya ve Avusturya toplumunda İslam'ın daha olumlu bir imajını geliştirmeye çalışmaktadır. Bu nedenle, 2012 yılında Entegrasyondan Sorumlu Devlet Sekreteri Sebastian Kurz ile iş birliği içinde başlattığı İslam Diyalog Forumu gibi Avusturya Federal Hükümeti'nin ilgili çabalarını da desteklemektedir. Bu girişimin amaçlarından biri, yurtdışında eğitim görmüş imamların göçüne güvenmek yerine, Avusturya'da imam yetiştirmektir. Fuat Sanaç 1977'den beri evli ve dört çocuğu var.

Viyana'da yaşamını sürdüren Fuat Sanaç, Türk ve Müslüman cemaatinin sorunlarıyla yakından ilgilenirken, biryandan da yayın dünyasına girdi. İslam'ı tanıtıcı kitaplar yazan Fuat Sanaç, yakında yeni bir kitabını okuyucularıyla buluşturacak.

ESKİ RAMAZAN ORUÇLARI VE RAMAZAN BAYRAMLARI

Eskiden Elazığ'da Ramazan aylarında tutulan hak oruçları bütün Türkiye'deki tutulan oruçlardan çok daha güzeldi ve farklıydı. Bugüne göre çok daha sade, gösterişten uzak ama daha samimi, daha iç içe yaşanan bir dönemdi. O yıllarda o dönemin havasını yaşayanların anlattıklarına göre adeta bir manevi seferberlik gibiydi.

Ramazan günleri Sahur vaktinde mahalle aralarında dolaşan davulcular, maniler söyleyerek insanları sahura kaldırırdı. Herkes birbirini tanır, davul ve klarnet ile oynanan halaylar, oynanan tıp oyunları velhasıl her şey çok güzeldi. Velhasıl sahurlar; pencerelerin aralandığı, ışıkların yandığı, bir mahalle aynı anda hayata karışırdı. Sahur sadece yemek değil, birlikte uyanmanın huzuruydu.

GÜRKAN ÖZENSOY

Uyan uyan sahura
Bereket dolsun Yurda

İftarda ise iftar sofraları paylaşılırdı, ayrıca iftarlar bugünkü gibi bireysel değil, daha çok komşuluk üzerine kurulu olurdu. Komşuda pişen bize de düşer sözü tam anlamıyla yaşanırdı. Bir büyüğün dediği gibi;

"Biz tok karnımızı doyurmak için değil. Gönlümüzü doyurmak için bir aradayız."

Teravih namazları ve Cami kültürü olduğu için mahalle camileri dolup taşardı. Teravih namazı sadece namaz değil, aynı zamanda bir sosyalleşme vesilesiydi ve aileler çoluk çocuk hep birlikte büyük bir keyifle koşarak giderlerdi. Namaz sonrası büyükler belli bir süre camide sohbet ederler, çocuklarda oynarlardı, Çocuklar için Ramazan ayrı bir mutluluktu

İlk oruçlarını tutan çocuklara ödüller verilirdi
İftar topu vardı o dönemlerde ve topu beklemek büyük bir eğlenceydi
Mahalle de koşuşturma ve şenlik havası olurdu

Bayram yaklaşınca ise bayram hazırlıkları başlardı, bayramdan önce evler temizlenir, evlerin avlusu ve önü yıkanır, herkes yeni veya temiz ütülü kıyafetlerini hazır ederlerdi. Kadınlar ise büyük bir telaş ile ve yardımlaşma ile Kadayıf (Elazığ'da bizzat Kapalıçarşı'da imal edilir, taze taze alınır), Baklava (genellikle ev baklavası ve bol cevizli), Dolanger ve Un kurabiyesi gibi tatlılar yaparlardı.

Bayram sabahı herkes erkek çocuklarını da yanlarına alarak namaza giderler. Önce Camide büyük halka şeklinde herkes birbirleri ile bayramlaşır, bayramda mezarlık ziyaretleri yapılır, evde aile büyüğünden başlanarak bayramlaşma ve imkân ölçüsünde bayram hediyeleri verilir çocuklar poşet torbaları ile şeker veya çikolata toplarlar veya harçlıklarını alırlardı. Çocuklar evleri dolaşırken herkesin kapısı açık olur ve hiçbir çocuk geri çevrilmezdi. Bayram boyunca ise ev ziyaretleri yapılır, ev ziyaretlerine gelmeyen aileler ayıplanır denecek kadar güçlü bir gelenekti. Eskiden büyüklerimiz yaşadıklarını anlatırken en önemli söylemleri ise şuydu:

Gösteriş yoktu
Paylaşma çoktu
İnsanlar birbirlerine daha yakındı

Kızlar Orkestrasından Ritim Topluluğuna...

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elâzığ Kız Öğretmen Okulu'nda elemanları sadece kızlar olan bir orkestra 1969- 1970 eğitim öğretim yılında kurulmuş. 1971 yılında beş, 1972 yılında halka açık üç konser vermişler. Konserler gündüz öğrencilere gece ise misafirlere verilirmiş.

Orkestrada; Songül Erdoğan (Akordeon), gitarları Nevin Sönmez Gün (Gitar), Türkan Deniz (Gitar), Sema Uğurcan (Gitar), Zekiye Bektaş ve Şahanede Deliktaş yer alıyordu. Dağlar Dağlar, Dert Ortağım Benim Biricik Sevgilim, Dünya Dönüyor, Sev Kardeşim gibi zamanın dillerden düşmeyen parçalarını çalıp söyleyerek büyük beğeni topluyorlar.

Aynı yıllarda Ankara'da bir başka kızlar orkestrası var ve Türkiye'nin tek televizyon kanalı TRT'de Halit Kıvanç programına katılıyorlar… Halit Kıvanç, Türkiye'nin ilk ve tek kızlar orkestrası" diye tanıtıyor… Bugün internette arama yaptığınızda program ve kayıtlarını görmek mümkün. Elâzığ'daki kızlar orkestrasından Türkiye bihaber.

Elazığ'ın yaptığı her işte olduğu gibi kızlar orkestrasının da tanıtımı yapılmıyor, hatıraları maalesef muhafaza edilemiyor.

İlk kadın kürsübaşı topluluğu...

Türkiye'nin ilk kadın kürsübaşı topluluğu Elazığ'da kuruldu.

İlk olarak Elazığ Belediyesi bünyesinde kurulan kadın kürsübaşı ekibi daha sonra bağımsız olarak "Nağme-i Harput" adıyla faaliyet gösteriyor. Kadın kürsübaşı ekibinde, İlay Kalkan (Keman), Ayşe Neva Tekavut (Ud ve Solist), İmgenur Ergür (Ritim ve Solist), Zeynep Karamazı Demir (Bağlama ve Solist), Fatmagül Uçarel (Kanun) ve Seda Kalkan (Solist) yer alıyor.

Yedi güzel kadın Harput musikisine zarif dokunuşlarla Nağme-i Harput topluluğunu kurdular.

"Tozlu raflardaki Harput musikimizi icra edip,

kadının elinin değdiği her yerin güzelleşeceğini umut ederek, Kürsübaşını sadece erkek sanatçılarımızdan değil kısacası alışagelmişin dışına çıkarak, kadınlar olarak icra etmenin gururunu yaşıyoruz" diyerek dinamik, enerjisi yüksek bir topluluğun öncüleri oldular. Bu başarı "Belediye Konservatuvarı Musiki Toplulukları Koro Şefi Tuna Bozkurt'un yardımıyla Seda Kalkan hocamızın da fikriyle bizleri bir araya toplaması bir oluşumdur" diyen müziğe sevdalı yedi güzel kadının öyküsüdür.

Türkiye'nin ilk kadın kürsübaşı topluluğu Fırat Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi'nde, sahne aldı. Fırat Üniversitesi Yeni Nesil Öğrenci Topluluğu tarafından düzenlenen etkinlikte, Harput yöresine ait türküler seslendirilirken, kürsübaşı geleneğinin özgün yapısı izleyicilere aktarıldı. Etkinlik, sınav dönemi öncesinde öğrencilerin yoğun temposuna kısa bir mola sunarak, kampüste kültür ve sanatın birleştirici gücünü ortaya koydu.

Kadınlardan Tasavvuf Musikisi

Bezmârâ Ritim Topluluğu ilk Kadın Tasavvuf Musikisi Konseri Şubat ayında gerçekleşti. Elazığ Belediyesi tarafından düzenlenen ve yoğun bir katılımla gerçekleştirilen Kadın

Tasavvuf Musikisi Konseri, gönüllere dokundu. Programın açılışında konuşan Orkestra Şefi Nursima Başaran, yaklaşık beş aydır faaliyetlerini sürdürdüklerini ifade ederek kendilerine bu yolculukta destek sağlayan Elazığ Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları'na ve Elazığ Belediyesi Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Müdürü Mehmet Karaaslan'a teşekkür etti.

Kadınlara özel olarak düzenlenen konserde, tasavvuf müziğinin seçkin eserleri icra edildi. Katılımcılardan tam not alan programda, izleyiciler manevi bir atmosfere yolculuk yaparken duygu dolu anlar yaşandı.

ELAZIĞ KÜLTÜRÜNÜN NİŞANESİ ÜZÜMÜN HİKAYESİ...

Elazığ, Doğu Anadolu'nun bağcılık geleneği en güçlü şehirlerinden biridir. Fırat Havzası'nın sağladığı mikroklima, yüksek rakım ve verimli toprak yapısı sayesinde bu bölge, Türkiye'nin en kaliteli üzüm çeşitlerinden bazılarını yetiştiren önemli merkezlerden biri hâline gelmiştir. Nitekim Elazığ'da yetişen üzümler hem sofralık hem de şaraplık olarak değerlendirilmekte ve çeşitlilik açısından oldukça zengin bir yapı sergilemektedir.

BİLAL CİVELEK

Elazığ denildiğinde akla ilk gelen üzüm çeşidi Öküzgözüdür. Bu üzüm hem ekonomik hem de kültürel açıdan bölgenin en önemli tarım ürünlerinden biridir.

İri, etli ve bol sulu tanelere sahiptir. Koyu kırmızı ile menekşe arasında değişen bir renge sahiptir. Salkımları büyük ve seyrek yapıdadır. Orta kalın kabuklu olup dengeli bir aromaya sahiptir. Hem sofralık hem de kurutmalık olarak tüketilebilir

Öküzgözü üzümünü özel kılan en önemli unsur, Elazığ'ın iklim ve toprak yapısına özgü bir aroma geliştirmesidir. Başka bölgelerde yetiştirilmeye çalışılsa da aynı tat ve kalite yakalanmamıştır. Özellikle şarap üretimi ile tanınmış Fransa'nın Bordo şehrinde öküzgözü fideleri götürülüp dikilmiş fakat aynı tat, aynı aroma yakalanamamıştır...

Ayrıca bu üzüm, şarap yapımında da önemli bir yere sahiptir. Meyvemsi aroması, düşük tanen oranı ve dengeli yapısıyla özellikle kırmızı şarap üretiminde tercih edilir.

Elazığ'ın bir diğer önemli üzüm çeşidi Boğazkeredir. Anadolu'nun en eski üzüm türlerinden

Küçük ve koyu renkli tanelere sahiptir

Kalın kabukludur

Yüksek tanen oranı nedeniyle buruk (boğaz yakan) bir tada sahiptir

Zengin ve yoğun aromatik yapıya sahiptir

Özellikle kırmızı şarap üretiminde kullanılır

Boğazkere üzümü, güçlü yapısı ve yüksek tanen içeriği sayesinde uzun yıllandırmaya uygun şaraplar üretir. Tek başına sert bir yapıya sahip olduğu için genellikle Öküzgözü ile harmanlanarak dengeli şaraplar elde edilir.

Bu üzüm aynı zamanda coğrafi işaret alarak Elazığ'ın önemli bir tarımsal değeri hâline gelmiştir.

Elazığ üzüm çeşitlerinden bir diğeri Şire üzümüdür. Elazığ ve çevresinde yetiştirilen bir diğer önemli üzüm çeşidi Şire üzümüdür.

Şıra (üzüm suyu) üretimine oldukça uygundur

Yüksek şeker oranına sahiptir

Pekmez ve pestil yapımında sıkça kullanılır

Şire üzümü, özellikle geleneksel ürünlerin üretiminde önemli bir yer tutar. Olgunlaşma sürecinde fiziksel ve kimyasal değerlerinde belirgin artış görülmesi, bu üzümün işlenebilirliğini artırmaktadır.

Köhnü üzümü ise; Elazığ'da yetiştirilen yerel çeşitlerden biridir ve genellikle Öküzgözü ile benzer özellikler taşır.
Öküzgözüne benzer iri ve etli yapı
Sofralık tüketimde tercih edilir
Bölgesel bir alt çeşit olarak kabul edilir
Bu üzüm, özellikle Elazığ'ın Kuzova bölgesinde yetiştirilmekte ve yerel tüketimde önemli bir yer tutmaktadır.
Elazığ'ın Ağın ilçesinde yetişen bu üzüm, beyaz üzüm çeşitleri arasında öne çıkar.
Açık renkli ve ince kabukludur
Sofralık tüketimde yaygındır
Hafif ve aromatik bir tada sahiptir
Elazığ'da yetiştirilen diğer yerel çeşitler arasında Şilfoni ve çeşitli kırmızı üzüm türleri de yer alır.
Genellikle yerel tüketim ve sınırlı üretim
Sofralık veya işlenmiş ürünlerde kullanım
Bölgesel bağcılık çeşitliliğini artıran türler
Üzümden Elde Edilen Geleneksel Ürünler

Pekmez: Doğal Şifanın Kaynağı

Pekmez, üzümün en saf ve en yoğun hâlidir. Elazığ'da özellikle sonbahar aylarında yapılan pekmez, geleneksel yöntemlerle hazırlanır ve oldukça zahmetli bir sürecin ürünüdür.
Üzümler önce toplanır, ardından büyük kazanlarda ezilerek suyu çıkarılır. Elde edilen şıra, odun ateşinde saatlerce kaynatılır. Bu süreçte köpükler alınır ve kıvam giderek koyulaşır. Sonunda ortaya çıkan pekmez hem besleyici hem de uzun süre saklanabilen bir gıda hâline gelir.
Yüksek enerji kaynağıdır
Demir, kalsiyum ve potasyum açısından zengindir
Doğal bir tatlandırıcıdır
Bağışıklık sistemini güçlendirir
Elazığ'da pekmez sadece bir yiyecek değil, aynı zamanda bir kış hazırlığıdır. Annelerin, ninelerin ellerinden çıkan bu koyu kıvamlı lezzet, çocukluk hatıralarının da vazgeçilmez bir parçasıdır.

Pestil: Güneşte Kuruyan Emek

Pestil, üzüm şırasının ince tabakalar hâlinde serilip kurutulmasıyla elde edilen geleneksel bir üründür. Elazığ'da pestil yapımı, adeta bir imece kültürüyle gerçekleştirilir.
Şıra, un veya nişasta ile karıştırılarak belirli bir kıvama getirilir. Daha sonra bezlere ya da özel yüzeylere ince bir şekilde yayılır ve güneşte kurumaya bırakılır. Kuruyan pestil, katlanarak saklanır.
Doğal ve katkısız bir atıştırmalıktır
Uzun süre bozulmadan saklanabilir
Enerji verici özelliği yüksektir
Hafif ve taşınabilir bir yiyecektir
Pestil, özellikle geçmişte uzun yolculuklara çıkanlar için vazgeçilmez bir besin kaynağı olmuştur. Bugün bile doğallığıyla modern atıştırmalıklara güçlü bir alternatif sunmaktadır.

Orcik (Cevizli Sucuk): Sabırla Örülen Lezzet

Elazığ mutfağının en dikkat çekici ürünlerinden biri de orciktir. Türkiye'nin farklı bölgelerinde "cevizli sucuk" olarak bilinse de Elazığ'da kendine özgü bir yapım tekniği ve lezzeti vardır.

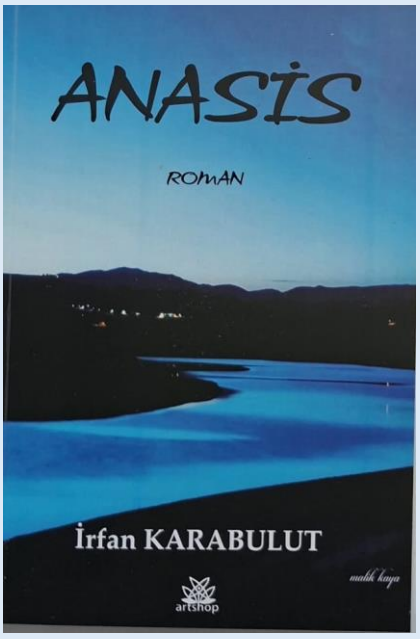
Orcik yapımında ceviz içleri ipe dizilir. Ardından üzüm şırası, un veya nişasta ile koyulaştırılarak "bulamaç" hâline getirilir. Ceviz dizileri bu karışıma defalarca batırılır ve her katman kurutulur. Bu işlem birkaç kez tekrarlandıktan sonra orcik kalın bir kaplama kazanır.
Yüksek protein ve enerji içerir
Uzun süre dayanıklıdır
Hem tatlı hem doyurucu bir besindir
Geleneksel yöntemlerle üretilir
Orcik, sadece bir yiyecek değil; sabrın ve emeğin somutlaşmış hâlidir. Her katmanı, ustalığın ve zamanın izlerini taşır.
Elazığ'da üzümden elde edilen ürünler sadece beslenme amacı taşımaz; aynı zamanda güçlü bir kültürel bağ oluşturur. Bağ bozumu dönemleri, ailelerin ve komşuların bir araya geldiği, birlikte çalışıp birlikte ürettiği özel zamanlardır.
Pekmez kaynatılan kazanların başında yapılan sohbetler, pestil serilen bezlerin etrafında dönen kahkahalar, orcik dizilirken anlatılan hikâyeler… Bunların her biri, bu ürünlerin ruhunu oluşturan unsurlardır.
Elazığ'da üzüm, yalnızca bir meyve olmaktan çıkıp bir medeniyet unsuruna dönüşmüştür. Pekmezde şifa, pestilde sadelik, orcikte ise sabır vardır. Bu geleneksel ürünler, geçmişten günümüze taşınan bir kültürün canlı temsilcileridir.
Her bir lokmada, sadece üzümün tadını değil; toprağın bereketini, insanın emeğini ve zamanın biriktirdiği hatıraları hissedersiniz. İşte bu yüzden Elazığ'da üzüm, sadece yetişmez… aynı zamanda yaşanır.
Elazığ'da üzüm, yalnızca bir meyve değildir. O, toprağın sabrıdır, güneşin hatırasıdır, insanın emeğiyle yoğrulmuş bir hikâyedir. Bağ bozumu başladığında sadece salkımlar toplanmaz; geçmişin izleri, çocukluk sesleri ve eski zamanların kokusu da yeniden gün yüzüne çıkar.
Bu topraklarda üzüm, dalından koparıldığı an yolculuğuna başlar. Ve bu yolculuk, pekmez kazanlarında kaynar, pestil bezlerinde kurur, orcik iplerinde sabırla şekillenir.
Bu güzel kültüre bir de Pekmezin Hikâyesini ilave edelim;
Sonbaharın serin bir sabahıydı. Köyün üstüne ince bir sis çökmüş, güneş henüz kendini tam göstermemişti. Avlunun ortasında büyük bir kazan kurulmuştu. Altında yanan odunların çıtırtısı, sessizliği bozan tek sesti.
Yaşlı bir kadın, elinde uzun tahta kaşıkla kaynayan şırayı karıştırıyordu. Yanında küçük bir çocuk, meraklı gözlerle kazanı izliyordu.
"Babaanne," dedi çocuk, "bu neden bu kadar uzun sürüyor?"
Kadın gülümsedi. Kaşığı yavaşça döndürdü, köpüğü kenara aldı.
"Evladım," dedi, "iyi şeyler aceleye gelmez. Pekmez de sabır ister, insan da."
Saatler geçtikçe şıra koyulaştı. Rengi güneş batımına döndü. Ve o an, sadece üzüm değil, bir ömürlük öğüt de kaynamıştı o kazanda.
Pekmez, işte böyle doğar Elazığ'da. Sadece üzümden değil, sabırdan yapılır.

Karabulut'tan iki yeni eser...

ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

Çaydaçıra Dergisi Yazarlarından Yazar Şair İrfan Karabulut, Anasis adlı bir Roman ve Naftalin Kokulu adlı şiir kitabıyla okuyucularıyla buluştu.

Son eseri "Susadım Harput" ile dikkatleri üzerine çeken İrfan Karabulut, bir yöre hikayesiyle edebiyat dünyasıyla buluşuyor.

"Anasis" adlı Roman Dersim yöresinde ağa zulmüne başkaldıran birkaç iyi yürekli yöre halkının hikayesini anlatıyor. Gözü doymaz bir ağa topraklarını gasp ettiği köyün halkını işkencelerle öldürür. Sadece yetim bir kız kurtulur ve Onu tesadüfen başka bir köylü kadın bulur kendi çocuğu gibi büyütür. Zaman içinde ağanın beslemesi olan kız serpilip evlenir. Ama kader yakasını bırakmaz. Bu kez himayesinde girdiği ağanın oğlu tarafından tecavüzle sahiplenir. Ağa hastalıktan ölünce çocuğuyla sokağa atılır. Sadece ağanın iyi yürekli kahyası kıza kol kanat gererek sahip çıkar.

"Naftalin Kokulu" adlı şiir kitabında ise kömür madeni, gazeteci, yurt yangını vs gibi güncel konularda şiirler yer alıyor.

İRFAN KARABULUT

1966 Tunceli doğumlu olmasına rağmen, çocukluk ve gençlik yılları Elazığ/Harput'ta geçti. Eğitime ilk-orta-liseyi Elazığ'da tamamladı. Başarılı bir öğrenciliği olmamasına rağmen edebiyat ve kitaplar yazarımızda hep bir tutku ve sevda olmuştur. Şiirle tanışması dergi, gazete ve mecmua okumasıyla oldu. İlk deneyimi günlük yazmayla başladı.

1982 yılı Ekim'inde babasının görevi nedeniyle Adana'ya taşındı. Yani Çukurova ile tanışıp sıkıntılı hayatın kilometre taşlarında kaybolan gençliğini yaşayamadan geçim derdine düştüğü bir dönem oldu. İş ve eğitim bir arada gitmeyince liseyi yarıda bırakıp vatani görevini yaptı. 1989 Mayıs'ında dışardan bitirmelerle lise mezunu oldu. Şiirin tamamen hayatına girdiğini anlayınca tutkuyla kendini yazmaya adadı. Çukurova'nın sıcağına alışamayan Yazarımız 1993'te evlenip, İstanbul'un Anadolu yakasına yerleşti. İki erkek çocuk babası olan İrfan Karabulut, halen iş, aile ve şiir hayatını İstanbul'da sürdürmektedir.

REKLAMLARINIZ
İÇİN
BİZİ ARAYINIZ...
0553 253 30 90

Tiyatronun Eteklerinden Tutmak

Bu yazıyı tiyatroya gönül vermiş Abdullah Şekeroğlu'na ithaf ediyorum. Ağaçlar ayakta ölür. Tiyatro her yerde...

Dünya bir tiyatro sahnesi deyip kelimelerin gücüne inanıp bir tiyatro sahnelediler.

OYA ORHAN

"Sınavsız hava sahası" 100. Yıl mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi güzel bir tiyatro sahnelediler. Bu yetenekli gençler

Bedirhan Karatepe
Ali Güzel
Yusuf Karakaya
Sude Merve Akdemir
Ecem Gündoğdu
Mehmet Köse
Nur Efşan Tağ
Salih Öztürk
Muhammed Karakaya
Abdullah Figen
Medine yıldırım

Onları motive eden idealist öğretmen Melisa Coşkun. Sanata tiyatroya dair ne varsa bu sahnedeydi.

Bu gençler geleceğin gençleri, temiz yürekli gençler, duygularını, iç dünyalarını vakitlerini bir kenara bırakıp bu tiyatroya heyecanlarını katarak yürekleriyle sahneye döktüler.

Atatürk'ün gençleri bunlar işte! Ey Türk gençliği derken bu temiz yürekli gençlerden bahsediyordu. Gençlik bitti gençlik nereye gidiyor gençlik bizi kurtaramaz neyi emanet ettik onlara diyenlere inat onlar güçlerini birleştirip bir dünya tiyatroyu avuçlarımıza bıraktılar. Kimi sesiyle, kimi diksiyonuyla, kimi kalbindeki sanat aşkıyla o sahnenin tozunu yuttu. Bu gençler bizim geleceğimiz. Bir de onları motive eden onlara sonsuz zamanını ayıran içten samimi bir yönetmenleri var. Edebiyat öğretmenleri Melisa Coşkun, bilgi birikimiyle bir öğretmenden daha fazlası. Gençler iyi şeyler yapıyor biz dört gözümüzle dört kulağımızla onları dinlemeliyiz. Kulak verelim ne diyor onlar geleceğe, sınav ile sadece değil sanatta da varız diyorlar. Bir makine, bir robot olmadıklarını, beş şık arasında gezinen bilgi yüklenmiş gençler değillerdi. İnce ruhlarının derinliklerinde sanat var, sinema var, müzik var, resim var, aşk var, gençlik var... Bizi anlayın diyorlar biz önce bir birey olalım sonra doktor olalım öğretmen olalım…. Şiir okumayı seven bir doktor, resim yapan. Beste yapan bir mühendis neden olmasın...

Bu güzel gençliği yetiştiren, alnında ışığı ilk hisseden bir öğretmen Melisa Coşkun.

"Söz Gümüşse sükût altın" dedi atalarımız, ya yazmak yazıyı tavırlara dökmek büyük cesaret değil miydi? Böyle cesaretli gençlerin ellerine gözlerine yürekleri sağlık... Müzikle tiyatro ile sanatla kalın...

Bütün yollar Harput'a çıkıyor

Tarihi Harput'un Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde önemli ve merkezi konumda olması bir kez daha görüldü. Diyarbakır ve Erzurum illerinde bulunan kapılar 'Harput Kapı' olarak adlandırılıyor.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Türkiye'de "Harput Kapı" denildiğinde akla gelen en önemli iki yapı, kadim şehirlerin savunma sistemlerinin birer parçası olan Diyarbakır ve Erzurum'daki kapılardır. Bu isim, genellikle bu kapıların Harput yönüne bakmasından kaynaklanır.

Dağ Kapı ya da bilinen diğer adıyla Harput Kapı, Diyarbakır surlarının dört kapısından biridir. Kentin kuzeyinde yer alan Dağ Kapı, iki silindirik burç arasında yer almaktadır. Her iki burcun Roma İmparatoru II. Constantinus tarafından yaptırdığı ancak değişik dönemlerde önemli onarım gördüğü üzerindeki kitabelerden anlaşılmaktadır. Kapının üzerinde Roma ve Bizans imparatorluklarına ait Latince ve Grekçe kitabelerin yanı sıra Abbasi ve Mervani dönemlerine ait kitabeler yer almaktadır. İki katlı olan Dağ Kapı Burcu'nun 2. katında Mervaniler döneminden kalma bir mescit yer alır. Kapı, günümüzde yıkılmıştır ve Dağ Kapı Burcu, Devlet Sanat Galerisi olarak kullanılmaktadır.

Erzurum'da bulunan Harput Kadı'da 1865-1877 İstanbul, Kavak ve Kars Kapılar gibi Fosfor Mustafa Paşa tarafından savunma amaçlı olarak inşa edilmiştir.

Erzurum Valiliği bahçesinde 2017 yılında bir inşaat çalışması sırasında tespit edilen Harput Kapı'nın gün yüzüne çıkarıldı. Şehrin tarihi yedi kapısının bulunduğunu ifade eden yetkililer, "Her yörenin adıyla anılan kapılar vardı. Buradaki de Harput tarafına giden yol üzerinde bulunduğundan 'Harput Kapı' olarak adlandırılmış. Bu kapı valilik bahçesinde bulunuyordu. Toprakla kapatıldığı için görülmez vaziyetteyken bunu ortaya çıkardık." dediler.

Erzurum'un dışarıya açılan 4 önemli kapısından biri olan Harput Kapı'nın Erzurum'u düşman işgaline karşı koruyan, kente 4 ana yönden giriş ve çıkışları sağlayan önemli kapılardan biri olduğu belirtildi.
Erzurum'un kent içinden Erzincan Kapı, Gürcü Kapı, Tebriz Kapı, dışarıdan da İstanbul Kapı, Kars Kapı, Kavak Kapı ve Harput Kapı ile çevrelendiği ifade edilen açıklamada, yok olmaya yüz tutan tarihi mekanların restore edilerek gelecek nesillere aktarıldığı kaydedildi.
Erzurum'un güneybatısına düşen kapı, Bingöl, Kığı, Elazığ ve Harput'a giden yol buradan başladığı için Harput Kapı olarak isimlendirilmiştir.

Harput Ticaret Merkezi

Antik çağlardan günümüze uzanan bir tarih ve kültür kenti, tarihi dokusuyla bir açık hava müzesi, günümüz Elazığ şehrinin atası, Müslüman Arapların ve Türklerin fetihlerinde her karışında şehit verilen şehitler beldesi, sinesinde onlarca evliyanın medfun bulunduğu evliyalar diyarı, yüzyıllarca İslam hoşgörüsüyle Türk, Kürt, Arap, Ermeni, Süryani ve Rum kimliklerini bir arada yaşatmış şehir Harput, diğer adıyla Yukarı Şehir…
Osmanlı hakimiyeti döneminde Harput; Basra ve Bağdat'tan Diyarbekir'e gelip Malatya ve Sivas istikametinde devam eden ticaret yolunun üzerinde bulunuyordu. Bu yol aynı zamanda askeri amaçlarla da kullanılıyor, ayrıca bir yol da Bingöl ve Muş üzerinden Van'a ulaşıyordu. Bu kervan yolları Harput için önemli gelir kaynağı durumundaydı.
16. ve 17. Yüzyıllarda gelip geçen ticaret mallarından alınan vergiler mühim bir meblağ teşkil ediyordu. Harput aynı zamanda çevresinin sanayi merkezi durumunda idi. Dericilik, demircilik, bakırcılık, kumaş boyacılığı çok gelişmişti. Sadece çeşitli kumaşların renklendirilip desen verildiği boyahanenin geliri 1518'de 44.000 akçe idi. 17 inci yüzyıl ortalarında Evliya Çelebi Harput'ta 600'den fazla dükkân bulunduğunu kaydetmektedir. Şemseddin Sami Kamus'ul Alam isimli eserinde 2670 ev, 843 dükkân, on cami, on medrese, sekiz kütüphane, sekiz kilise, on iki han ve doksan hamamın olduğundan bahseder. Harput, 19. Yüzyılda 17 si Müslüman 5 tanesi de Hristiyan olmak üzere toplam 22 mahalleden oluşuyordu.

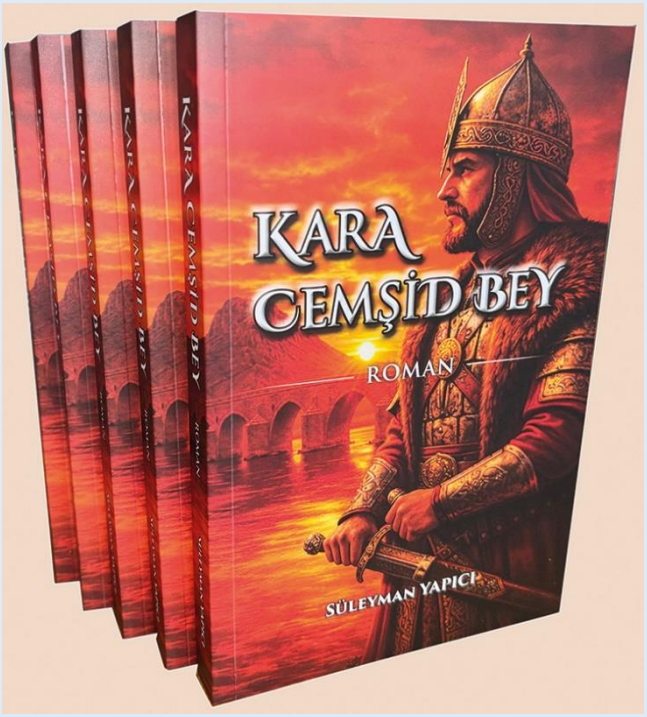
REKLAMLARINIZ İÇİN
BİZİ ARAYINIZ...
0553 253 30 90

“Kara Cemşid Bey” Okuyucuyla Buluştu

Süleyman Yapıcı’nın “Kara Cemşid Bey”i 16. yüzyıl Osmanlı dünyasını yeniden anlatıyor.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Araştırmacı-Yazar Süleyman Yapıcı, yazın hayatındaki 17. eserini okuyucularla buluşturdu. Yazarın yeni kitabı “Kara Cemşid Bey”, tarihî roman türünde yayımlanarak kitap raflarındaki yerini aldı. Eser, Yapıcı’nın bugüne kadar yayımlanan çalışmalarının içinde ilk roman çalışması olma özelliğini taşıyor.

Elazığ ve bölgenin tarihini, kültürel mirasını, edebî birikimini ve manevi şahsiyetlerini ele alan araştırmalarıyla tanınan Yapıcı, yeni romanında okuyucuyu 16. yüzyılın çalkantılı Osmanlı sınır coğrafyasına götürüyor. Gerçek tarihî olaylardan ilham alınarak kaleme alınan “Kara Cemşid Bey”, Osmanlı taşra idaresinin önemli merkezlerinden biri olan Palu’da yaşamış olan Kara Cemşid Bey’in hayatı üzerinden bir dönemin yönetim anlayışını, sınır siyasetini ve adalet anlayışını anlatıyor.

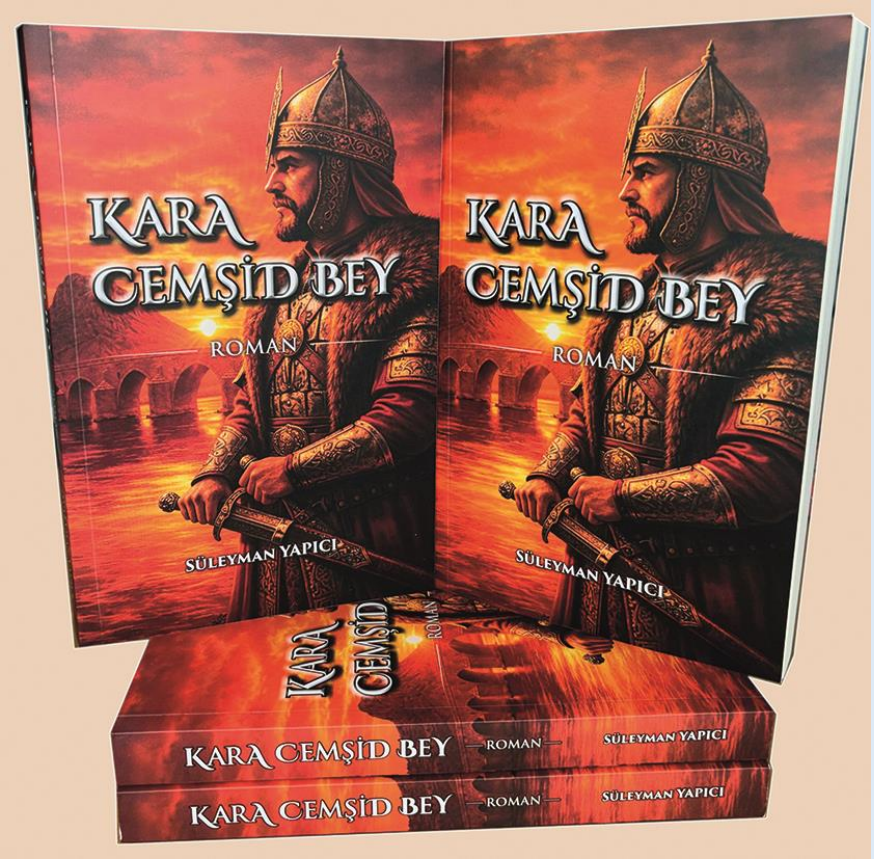
Yazar Süleyman Yapıcı eserle ilgili yaptığı açıklamada romanın yalnızca bir kahramanlık hikâyesi olmadığını vurgulayarak şunları söyledi:

“Kara Cemşid Bey bir fetih destanı ya da iktidar övgüsü değildir. Bu roman; itaatin, bağlılığın, sorumluluğun ve zaman zaman sessiz kalan adaletin hikâyesidir. Beyliğin hükmetmekten önce yük taşımak anlamına geldiğini, kılıcın ise ancak adaletle anlam kazandığını anlatmayı amaçladım.”

Roman, Safevî tehdidinin belirginleştiği bir dönemde Palu’nun Osmanlı idaresiyle bütünleşme sürecini ele alırken, bu sürecin Yavuz Sultan Selim’e sadakatle başlayan ve Kanuni Sultan Süleyman döneminde akıl ve tecrübeyle şekillenen yönünü de gözler önüne seriyor.

Altı bölümden oluşan eserde; Palu Beyliği’nin siyasî, askerî ve toplumsal yapısı, dönemin idare anlayışı ve Cemşid Bey’in yöneticilik süreci edebî bir anlatımla aktarılıyor. Romanda yer alan birçok mekân, şahsiyet ve tarihî olay gerçek tarihî verilerden ilham alınarak kurgulanmış durumda.

Yapıcı, romanın amacının bir kişiyi yüceltmekten çok bir dönemin ruhunu anlamaya çalışmak olduğunu belirterek şu değerlendirmede bulundu:
"Bu eser, tarih kitaplarının satır aralarında kalmış bir ismi yeniden görünür kılma çabasıdır. Belge ile hikâye, gerçek ile anlatı bu romanda yan yana yürür. Çünkü bir beldeyi ayakta tutan yalnızca kılıç değil; adalet, ölçü ve doğru niyettir."
Tarihî arka planı güçlü anlatımıyla dikkat çeken "Kara Cemşid Bey", yalnızca bir sancak beyinin hikâyesini değil; bir çağın, bir coğrafyanın ve bir adalet anlayışının romanını okuyucularla buluşturuyor.
Bu roman, Palu'nun Osmanlı'ya uzanan kader yolunda, adı tarihe kaydedilmiş bir beyin hikâyesini anlatır.

SÜLEYMAN YAPICI

1960 yılında Palu'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Palu ve Elazığ'da, Yükseköğrenimini 1983 yılında Konya Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamladı.
1983-1997 yılları arasında Kovancılar, Gaziantep Atatürk, Nizip Lisesi, Sivrice ve Elazığ İmam Hatip Lisesi okullarında öğretmenlik ve idarecilik görevlerinde bulundu.
1997 yılında atandığı Elazığ Belediyesi Kültür Müdürü görevinde iken kültürel mirasın yaşatılması çerçevesinde çeşitli faaliyetlere öncülük etti.
2006 yılında Murat Havzası adlı derginin kuruculuğunu ve genel yayın yönetmenliğini yaptı.
Elazığ'da faaliyet gösteren birçok dernek ve vakıfların yönetim kurullarında görev yapan yazar, 2005-2006 yıllarında Kültür ve Turizm Bakanlığı görevlendirmesiyle Yukarı Fırat Havzası Arkeolojik Yüzey Araştırması ekibinde yer aldı.
Mahalli TV'lerde tarih, kültür, dini vb. konularda yerel televizyon programlarına katıldı. Mahalli-ulusal gazete ve dergilerde çeşitli makaleleri yayınlandı.

Ağın leblebisi... Bir leblebiden fazlası...

Leblebi toplumumuzda oldukça kabul gören bir kuruyemiş türüdür.
Bunun nedenlerinin başında; nohut gibi ülkemizde üretimi yaygın olan ve birçok yerde yetişebilen bir bakliyattan yapılması gelir. Tabi buna bağlı olarak diğer kuruyemiş türlerinden ucuz olması da önemli faktörler arasında sayılabilir. Geniş bir kitleye hitap etmesi nedeniyle de tüketim alışkanlığı oluşturmuştur.
Leblebinin türleri vardır; sarı, beyaz, sade, tuzlu, acılı, şekerli, çıtır, susamlı, meyveli, bitter, tarçınlı, kahveli v.b.

BÜLENT UĞUR

Ayrıca yörelere göre yapılışında farklılıklar arz edenler de vardır; Çorum leblebisi, Tavşanlı leblebisi, Denizli leblebisi, Kula leblebisi, Sandıklı leblebisi, Seydişehir leblebisi gibi...
Leblebi çeşitlerimizin her biri ayrı bir lezzet verir ve tüketenine keyif verecek güzelliktedir. Ancak birisi var ki onu tarif etmek için "Bir leblebiden fazlası" ifadesini kullanacağım. Bu leblebinin adı, ülkemizde son dönemde daha yoğun bir şekilde duyulmaya başlayan coğrafi işaretli Ağın leblebisi. Bir leblebiden fazlası dememdeki neden ise sadece verdiği lezzet değil, yapılışındaki farklılık, nohutunun ve yapım malzemelerinin özellikli oluşu ayrıca yedikten sonra vücutta rahatsızlık vermemesi gibi unsurlardır.
Yazımın başlığına ismini veren Ağın leblebisi, Elazığ'ın Ağın ilçesinde yetişen bir nohut türünden ve farklı bir yöntemle yapılır. Ağın leblebisinin yapılışındaki farklılığı ve özellikleri;
1. Nohut, tuzlu suda belli bir oranda haşlanır. Nohutun haşlanma oranındaki denge çok önemlidir.
2. Haşlanmış nohut, büyük bakır kazanlarda meşe odunu ateşinde kızdırılmış kumda kavrulur.
3. Yapımda kullanılan nohut, Ağın'ın kireçli toprak yapısında doğal ortamda yetişir. Tüylü ve kalın kabukludur. Kabuğu kolay ayrılır (bu özellik, leblebi yapımının ileriki aşamasında kolaylık sağlayan bir unsurdur).
4. Kazanlarda kullanılan kum, ilçenin Bademli köyünde "kaya kumu" olarak adlandırılan bir kumdur. Magnezyum açısından zengin olan kum, inceliğiyle deniz kumuna benzer ve ısıyı dengeli verir.
5. Usta ellerde belli bir kıvama getirilen nohut, eleklerle kızgın kumdan ayrılır. Daha sonra

telis denilen çuvallara konarak yine usta ellerde yoğrulur/üfelenir. Bu işlemde denge çok önemlidir. Bir taraftan nohutu kabuğundan ayırmak amaçlanırken, bir taraftan da nohutun bölünmemesi gerekir. Daha sonra elek yardımıyla leblebi haline gelen nohut kabuklarından ayrıştırılır.
6. Ağın leblebisi yenildikten sonra mide ve bağırsakta rahatsızlık yaratmaz.

Dikkat ettiyseniz Ağın leblebisinin her aşamasında denge, hassasiyet ve kelimenin tam anlamıyla ustalık gerekir. Tuzlu suda haşlanmasından, kumun kızgınlığına, kızgın kumda kavrulma oranına, çuvallarda üfelenmesine kadar... Bunlardan birisinde bile yanlış zamanlama veya dengesiz hareket etseniz ya nohut parçalanır ya kumda iyi pişmez veya yanar.
Bir de ürün ve malzeme farklı olursa yine sonuç olumlu olmaz. Başka bir yerden gelen kum Bademli köyündeki kumun yerini tutamaz. Aynı şekilde başka bir yerde yetişen nohut da Ağın'da yetişen nohutun yerini tutamaz. Başka yerden gelen nohut veya başka yerden gelen kumla üretim denemeleri yapılmış ve başarısızlıkla sonuçlanmıştır.
Şu ana kadar yazdığım Ağın leblebisinin yapım yöntemi geleneksel yöntemlerdir. Bu yöntemle talepleri karşılamak günümüz koşullarında çok mümkün değil. O nedenle modern teknoloji makineleriyle Ağın leblebisi yapımına geçilmiş durumda. Bu konuda yerel yöneticiler, dernekler ve özel girişimcilerin çalışmaları var. Gördüğüm kadarıyla modern teknikle yapılan Ağın leblebisinde de geleneksel yapım standart ve lezzetini yakalamış görünüyorlar.
Bu anlamda Ağın'ın idarecilerini ve halkını, coğrafi işaretli Ağın leblebisinin önemini idrak etmiş olmalarından ötürü tebrik etmek gerekir. Ağın leblebisinin üretimi, tanıtımı ve pazarlanması yönünde tüm ilçe bir gayretkeşlik içerisinde.
Bu yönde Ağın Belediyesi, leblebinin kısaltılmış ismi haline getirdikleri "Lebi" adında bir karakter yaratmış. Maskot olarak çizilmiş Lebi, sadece Ağın leblebisini tanıtmıyor aynı zamanda Ağın'ın tarihi ve doğal güzelliklerini de bir videoyla tanıtıyor.
Yakın gelecekte Ağın leblebisinin tüm yurt sathında daha iyi tanınacağını düşünüyorum. Bu ünün yurtdışına taşması için herhangi bir engel görmüyorum. Artan talebin kaliteyi düşürmeden nasıl karşılanacağı önemli bir husus. Bu da Ağın'ı yönetenlerin birinci olarak planlaması gereken bir unsur.
Ağın leblebisini tatmayanlar için gün Ağın leblebisini tatma günüdür. Ancak bu konuda bir uyarı yapmadan geçemeyeceğim. Aldığınız ürünün Ağın'da yapılmış olmasına özellikle dikkat edin. Daha ucuz fiyatlara başka yerlerde yapılmış sahte Ağın leblebisi almayın. Bu takdirde daha en baştan gerçeğini yemediğiniz için olumsuz bir bakış açısına sahip olabilirsiniz. Hem de gerçeğinin size yaşatacağı güzellikleri yaşamamış olursunuz.

Elazığlı Gazeteci Burhan Akdağ kendi kaleminden kendisini **ÇAYDAÇIRA**'ya anlattı:

"Aslen Elazığ Paluluyum..."

Palu Hoşmatlı olduğunu ifade eden AKDAĞ: *"Bir Hayatın Klik Sesi: Cumhuriyet'in Işığında Benim Hikâyem"*

ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

Doğu Anadolu'nun Yukarı Fırat bölgesinde, tarihî dokusu ve eşsiz güzellikleriyle bilinen kadim şehir Diyarbakır'da 1961 yılında dünyaya geldim. Genç Cumhuriyet'in ilk kuşakları arasında yer alan idealist öğretmen babam Hüseyin Akdağ'ın 1966'da tayininin İstanbul'a çıkmasıyla, gezgin ruhumun ilk yolculuğu da başlamış oldu. Daha beş yaşımda kabıma sığmayacağım belliymiş… Napolyon'un, "Dünya tek bir ülke olsaydı, başkenti İstanbul olurdu" dediği o büyülü şehre taşındığımızda, beni bekleyen maceralı hayatın henüz farkında bile değildim. Diyarbakır'daki çocukluğumda dünyam teneke otomobillerden, çemberden yapılmış patenlerden ibaretti; teknolojiyle tanışmam ise İstanbul'daki ilk yıllarımda oldu.

Beni ve kardeşlerimi iyi bir geleceğe hazırlamak için hiçbir fedakârlıktan kaçınmayan babam, İstanbul'a yerleşmemizle birlikte oyuncaklarımızı da değiştirdi. Daha karmaşık, mekanik ve elektrikli oyuncaklar hayatıma girdi. Benim içinse o oyuncaklar, içlerini anlamaya çalıştığım küçük birer muammaydı. Tabii, merakıma yenilip ilk gününde bozduğum aletler yüzünden babamdan epey azar işittiğim de oldu.

Bir gün babamın elinde bugüne kadar gördüğüm hiçbir oyuncağa benzemeyen bir şey gördüm. Önünde dönen bir silindir, üzerinde bir düğme vardı. Cesaretimi toplayıp istedim, o da beni kırmadı. Düğmeye bastığımda duyduğum "klik" sesi, sanki çocukluğumun kader çizgisini çizen ilk işaretti. Aynı sesi tekrar duymak için defalarca bastım; ama gelmedi. Babam sessizce beni izliyordu. Belki de o gün, hayatımın yönünü belirleyecek kıvılcımın çakıldığını görmüştü.

Kısa sürede anladım ki o "oyuncak", bir fotoğraf makinesiydi. Ve ben daha yedi yaşındaydım.

"Fotoğraf makinesiyle tanıştığım yaş, aynı zamanda başka bir gerçekle daha yüzleştiğim yaştı:
Atatürk sevgisi…
Babamın bize öğrettiği her değerin kökünde O vardı.
'Aklını özgür bırak, vicdanını temiz tut' diyen bir mirasın içinde büyüdüm.
O yüzden hayatım boyunca;
Cumhuriyet'in ışığı, kalemimin pusulası oldu."

Fotoğraf makinesiyle başlayan dostluk, hayatımın tüm çizgisini belirledi.

Çiftehavuzlar'da okuduğum 50. Yıl Tahran Anadolu Lisesi'nde arkadaşlarım Bağdat Caddesi'nde otomobil kaçırarak tur atarken, ben gizli gizli babamın fotoğraf makinesiyle gezilere çıkar; çektiğim kareleri onun evde kurduğu karanlık odada banyo ederdim. On sekizime bile basmadan, fotoğrafçılığın çömezlik dönemini aşmış, adeta bir ustaya dönüşmüştüm.

Siyah-beyaz fotoğrafın sade ama derin dünyası beni hep büyüledi. Zamanla manzaralar yetmemeye, gözüm yenidünyalar, yeni hikâyeler aramaya başladı. O aradığım renkleri ve yüzleri ise yalnızca bir meslek bana verebilirdi: "GAZETECİLİK"

1983 yılında, yeni kurulmuş Güneş Gazetesi'nin kapısından içeri girerken henüz yirmili yaşlara bile ulaşmamıştım. Anadolu kökenli, güçlü fiziğiyle dikkat çeken ama "taşralı" diye küçümsenen bir delikanlıydım. O küçümseyen bakışlara cevabı yine babamın oyuncağıyla verdim: her "klik" sesi benim için bir basamak oldu.

Şey Gazetesi, Tan, Sabah, Yeni Asır, Günaydın… Ardından Fotospor'da magazinle sporu buluşturduğum yıllar… Artık hem fotoğraflarım hem de haberlerim Türkiye basınında konuşuluyordu. Cesaretim, hızım, çalışkanlığım ve adrenalini seven yapım sektörde kısa sürede fark edildi.

Magazin Gazetecileri Derneği'nin kuruluşunda yer alarak mesleğimizde büyük bir eksikliği doldurduk. Sonrasında Türkiye'nin ilk tabloid kuşe dergisi Alem'i hayata geçirdim. Bu dergi, magazin haberciliğini bambaşka bir boyuta taşıdı. Ardından Alem TV programı geldi; ATV'de ekranlara damga vurdu.

Televizyon dünyasına adım atmamla Kanal 6'da yöneticilik ve Top Secret programının yapımı başladı. Top Secret, magazin haberciliğine getirdiği yeniliklerle hâlâ dillerde olan bir fenomene dönüştü. Kanal D, TGRT, Show TV, Star TV… Yapımcılık, müdürlük, genel müdür yardımcılığı derken televizyonculuk kariyerim yüksek tempoyla devam etti.

2008'de Kanal D'de yayınladığımız Dobra Dobra, Türkiye'de bugün hâlâ süren sabah kuşağı fenomeninin başlangıcı oldu. O yıllarda eski eşim Müge Anlı'yı ekran önüne taşıyan kişi olarak, toplumun ilgi alanlarını, sosyolojik değişimlerini ve ekranın gücünü birebir tecrübe ettim. Sosyal çalışmalarım, gazeteciliğim kadar önemliydi. 1992'de kurduğumuz Magazin Gazetecileri Derneği'nin ardından, Engelsiz Yaşam Vakfı'nın kurucu üyelerinden oldum. İstanbul Lale Vakfı'nda yönetim

kurulu üyesi oldum. Beşiktaş JK Divan kurulu üyesiyim. Türkiye Gazeteciler Cemiyeti üyesiyim.
43 yıllık basın hayatımın sonunda Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından verilen Sürekli Basın Kartı sahibi oldum.
"Koynumdaki Yılan" ve "Dostlarının Kaleminden Yılmaz Ulusoy" adlı iki kitap yazdım. 3. Kitabım babaannemin hayatı Fatma bitmek üzere, 4. Kitabım Hayatımdaki Yalan çalışmalarına başladım…
Prestige Müzik döneminde birçok ünlü pop müzik sanatçısının kliplerine imza attım. Fransız yapımı "Off Karadeniz" filminde imam rolünü üstlendim… 2014 yerel seçimlerinde MHP'den Beşiktaş Belediye Başkan Adayı oldum; seçilen başkana danışmanlık görevi üstlendim. Ardından Elite ve Bonjour dergilerini yayın hayatına kazandırdım.
Spor gazeteciliği kimliğimle 2002 Dünya Kupası'nda görev aldım; birçok Şampiyonlar Ligi finalinde fotoğraflarım yayınlandı. Risk almayı seven mizacımla 1989'da Zodyak botla İstanbul'dan Antalya'ya yolculuk yaptım; Romanya Ayaklanması'nı ve 1992 Saraybosna Savaşı'nı yerinde izledim. Çektiğim kareler Türk basınında geniş yer buldu.
"Ve tüm bu yolculuk boyunca en büyük yol göstericim, Cumhuriyet'in kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk oldu.
Kalemimin cesaretinde, vicdanımın sesinde, doğruya olan sadakatimde O'nun izini taşıdım. Hayata, mesleğe ve vatana bakışımın mihenk taşı hep Atatürk'ün açtığı aydınlık yoldu."
Fotoğraf, otomobiller, yüzme, dalış, spor, arşivcilik… Her biri hayatımın bir parçası.
Ama en güçlü üç gerçek şöyle:
Klik sesi.
Üç evlâdım ve üç torunum.
Ve Beşiktaş.
Benim varlık nedenlerim…
Yedi yaşımda fotoğrafla tanıştım demiştim; aynı yaşta bir başka gerçekle daha tanıştım:
Bugün hâlâ arkasında durduğum bir yeminle:
"Varlığım, Türk varlığına armağan olsun.
Ne mutlu Türk'üm diyene."
"Burhan Akdağ da kim?" diye soran olursa, bilsin istedim.

Susadım Harput kitabı devam; 4. Bölüm

CİMŞİT HAMAMI

İRFAN KARABULUT

Dabakhane'yi kestirmeden çıkınca Ulu Cami yoluna varırız. Yolumuz üstünde sırtımızı ulu camiye verelim. Şimdi sola bakınca uzaktaki Fethi Ahmet Baba Türbesini görürüz. Önümdeki şu sağdaki kayalıksa Ermeni mezarlığı ve kayalığıdır. Kilisenin karşısındaki kayalığın arasında büyükçe bir kovuk vardı ki uzaktan mağarayı andırır. Yamaçlarındaki kırmızı toprağı eskiden halk ince eleklerle eleyerek evlerinde soba üzerinde iyice kavururlardı. Daha sonrada höllük dedikleri bu toprağı kundaklanan yeni doğmuş çocukların altına sererlerdi ki altına yapan bebenin kakasını çişini iyice emsin, bacak araları ve makatı kızarıp pişmesin. Kapı komşularımız Süleyman Kılıç, Munzur, Aziz Yılmaz kardeşler, Seyid Hıdır Çer, Müslim Taş, Zülfikar Karalı, Kamer Dede oğlu Mustafa Yalav bize yakın oturan sıcak iyi komşularımızdı. Şimdi bunlardan çok az kişi hayatta ölenlere Allah'tan rahmet geride kalanlara sağlık mutluluk diliyorum. Sokağımızın caddeyle kesiştiği köşe başında Mansur Baba Türbesi sağda kalıyordu. Yolun tam karşısında Ailece sıkı fıkı olduğumuz ve evleri bitişik olan İki komşumuz var ki kadınların isimleri de aynıydı. Komşularımız Sakine ablaların kendi evleri olduğundan hala aynı yerde oturuyorlar.

Biri rahmetli Zülfikar amcanın eşiydi. Zülfikar amca tarihi kesin olmamakla beraber sanırım dokuz yüz seksen beş te vefat etti. Zülfikar amca iyi bir avcıydı. Zemherili soğuk kış günlerinde Harput'un dışına çıkarak tilki, tavşan avlardı. Tilkinin derisini dikkatlide yüzerek tuzlayıp satardı. Bazen de kurtlarla karşılaşır onları av tüfeğiyle vurup öldürürdü. Eğer yavruları varsa onlara dokunmazdı. Bir defasında bir kurt ini bulmuş ve içindeki yavrulardan erkek olanını alıp getirmişti. Daha sonraları nasıl olduysa bu yavruyu şoför Mehmet amcaya vermişti. Şoför Mehmet bu kurt yavrusunu kendisinin araba garajında besliyordu. Şoför Mehmet'in araba garajı o vakitler kahveci Mehmet'in kahvesine bitişik

Şimdiki Kebapçı Halit ustanın bulunduğu dükkâna karşı paralel aynı cadde üzerindeydi. Sarahatun Cami'ye doğru inen caddenin eskiden adı hükümet caddesiymiş. Hükümet binası da evvela Kurşunlu caminin hemen yanındaymış. Sonraları hükümet binası taşınınca yerini de kimsesiz çocuklara barınaklı yurt olarak bırakılmış. Şimdi müze olan evin sırasında Şoför Mehmet'in garajı, onun yanında Mehmet Canciğerin kahvehanesi, yanında birkaç ev sırasından sonra tam köşe başında Cimşit hamamına karşı Harput'un belediyelik dönemlerinde eski belediye reisi oturmaktaydı. Sarahatun camisinin bitişiğinde olan Cimşit hamamına karşılık gelen yerde çocukların gençlerin futbol oynadığı boş arsa sahanın alt ucunda belediye tarafından bir umumi tuvalet yapılmıştı. Zülfikar amca o vakitler bu tuvaletleri işletip az kazanç sağlıyordu. Hatta umumi tuvaletlerin saha içinde kalan kısmında birkaç dut ağacı vardı ki bu dutlar halk tabiriyle kıllı, yani siyah püskül olduğundan pek kimse yemezdi. Efendi amca adlı yaşlı bir komşumuzda bu dutlara yapışık derme çatma minik bir baraka yapmıştı. Çocuklara has sözüm ona ufak bir dükkân açmıştı. Maddi imkânsızlıktan dükkânına pek fazla bir şeyler koyamayınca sadece çocuklara hitap ediyordu ki güçlü rakipleri Haselli Memet, Sofu'nun Feyzi, İhsan Cengiz ve Fırıncı Sadık emminin kayınçosu bakkal İsmail karşısında birkaç yıl ancak dayanabilmişti. Yeri gelmişken söyleyeyim çocuk. Cimşit hamamı eskiden çalışırken suyunu Dabakhanenin şifalı suyundan temin etmekteymiş. Cimşit hamamını Yavuz Sultan Selim'in sipahi beylerinden olan Palu Sipahi beyi Cimşit beyin kendi adına yaptırdığı söylenmektedir. Söz Sara Hatun'dan açılmışken onu da söylemeden geçmek istemiyorum. Sarahatun camisini de Akkoyunlu beyi Bahadır Han namı diğer Uzun Hasan'ın annesi Sara Hatun Hanım'ın yaptığı isminin de oradan geldiği söylenmektedir.

Sarahatun Camisi iki kez onarım görerek günümüze kadar gelmiştir. Kare plan olup ortası sütunlarla destekli tonoz kubbeyle kapatılmıştır. Mihrap ve minberde taş işçiliği, minareyse kahve renkli kesme taşlarla süslenmiştir. Müezzinliğini Sarahatun camisinin sağ tarafında, cami çeşmesinin yanındaki taş evde oturan sesi güzel Bedri Hoca yapmaktaydı. Sarahatun caminin önünden baş aşağıya doğru inen ve solda Elif teyzenin bahçesinin önünden geçerek kaleye doğru uzanıp giden yola eskiler Hacı Murat yokuşu derlermiş. Yokuş aşağıya inildiğinde kaleye yaklaşırken yol düzelmeye başlar. Bu düzlükte sol tarafta eski kale hamamı yıkıntısı yer almaktadır.

Kale hamamının üst kubbesi ışık girmesi için aydınlatma amacıyla kullanıldığından bilinçli olarak ışık girmesi için kubbe açık bırakılmıştır. Karşısındaysa yıllarca ayakta kalmayı başaran bir dut ağacı ve dut ağacının üst tarafında yolun az dibinde kesildi kesilecek cılız bir yer altı kaynaklı suyu tuhaf acımsı bir akar çeşme vardı. Günümüzde bu dut ağacının altına çok eskilerden sanırım belediye tarafından bir havuz yapılıp çeşme meydana çıkartılarak suyu buraya toplanılmıştır.

Günümüzde dut ağacının altına evvela bir havuz yapılıp çeşme meydana çıkartılarak suyu buraya toplanılmıştır. Daha sonraları burası eski komşularımızdan Fethi Ahmet Baba türbesinin bakıcısı Zere Bibi'nin kızı Anik ablanın oğlu Hıdır Karakurt tarafından kiralanıp ağaçlandırılarak güzel bir lokantaya çevrilmiştir. Söze dolanıp kale hamamına gelirsek o dönemlerde evlerde hamam bulunmadığından ahali bu hamamda yıkanarak apak temizlenirmiş. Hamama her gelip baktığımda eski kültürlerin uzun havalarını yemen türkülerini duyar gibiyim çocuk. Şimdilerde terk edilmiş bakımsızlıktan tarih dokusu kaybolup yıkılmış kale hamamı. Harput'un geçmiş yeri doldurulamayacak rahmetli büyükleri Daldilikli yemenici Osman, Lodo Ehsan, Cınıvız Ali Dayı, Şoför İhsan, Nuri Gakko vs emmilerin toplanma yeri ya muhtar Hacı Fehmi dayının kahvesi ya da çınarlı parkın dışındaki Atatürk büstünün etrafını çevreleyen soğuk kirli beyazımtırak taşlarıydı. Arada bir çınar parkın önündeki büst taşlarına kuş misali siner bağı çözülen dermansız dizlerini ısıtarak dinlendirmeye çalışırlardı. Yaşlılar şaka ve hasbıhallere kanat çırparken genç yaşlı işsiz güçsüz başlarına toplanırdı. Eskileri dinlemeye dem tutardık ermeyen aklımızla çocuk. Birer

ayaklı tarih olan yaşlılarda anarken geçmişlerini nemli gözlerini eski belediye binasına diker yâd ederlerdi. Harput daima her yerde iftiharla anılır anlatılırdı. Harputlu'da başı dik gururla kendini gurbette tanıtırken "Saksağandır guşumuz, tarhanadır aşumuz, Sabağ ağşam dam küremekdür işümüz" dermiş.
Öteki Hemşerisi Gakkoşta dayanamaz "Gardaş gadanalam niye demisin ki ben Harputluyum." dermiş. Eskiden çınarlı parktan hatta dar kapıdan başlayıp Sarahatun meydanında son bulan Harput'un bu en işlek caddesine hükümet caddesi derlermiş çocuk. Bu çınarlı parkın önündeki hükümet caddesinin sağ yanı kömür meydanı sol tarafıysa hükümet konağıymış. Dört bir etrafını saran medreseleri de anlatmakla bitiremezlerdi dillerindeki özlemi kurumuş kelimelerle. Cimşit hamamının önünde hükümet caddesini ikiye bölen sokak saraçhane caddesiymiş. Nadir babadan kayabaşına uzayan cadde şimdilerde yıkılan ve sadece zamana çeşmesiyle direnerek iki çarşının ortasında kalan meydan camiyle medresesine dayanırmış. Cami hıyarcılar ve kasaplar çarşısı arasındaymış. Bizim bugün alevi kürt mahallesi dediğimiz yere o vakitler Cami-i Kebir Mahallesi derlermiş. Zaten Lodo Ehsan emmi, Cınıvız Ali dayı, fırıncı Sadık emmi ya da başka biri geçmişi unutmaz daima yeni nesillere taşır iç içe yaşarlardı, bize de yaşatırlardı. Eskiler yani Harput'a ömrü gençliğini verenler biz yeni yetmelere bir iş verdiğinde veyahut her yol tarif ettiğinde mutlaka hükümet caddesini pusula misali yön tayin ederlerdi. Amaçları yetişen yeni kuşağında yaşadığı ayak bastıkları yerleri tanıyıp kıymetini bilmeleriydi. Lodo Ehsan emmiyi rüzgârlı bahçede her gün aynı saatte çınara karşı oturur bulurduk. Bedeni öğlen güneşini emerken namaz vaktini yaşıtlarıyla sohbet etmekte karşılardı. Bir keresinde torunu Talat dedesine caminin adının kurşunlu olması nedenini sormuştu. Lodo Ehsan emmide meraklı torununa ve etrafına toplanan biz çocuklara baktı. Derin bir nefes alarak içten gelen bir hasretle belirli belirsiz kısık sesle "eyy gidi gençlük günleri heyy" deyip ciğerini yakan serzenişli titrek bir iç çekişten sonra dili döndüğünce yüreğinin iç harıyla birlikte döküverdi aklına kazılı bildiklerini.
"Nassısa namaza daha var deel mı Nuri gakko?" diye seslenirken Nuri gakkoya aslında sorduğu sorunun cevabını onun kadar kendisi de çok iyi biliyordu. Sonra yılların kırıştırdığı pak yüzüne yakışan çenesinden dört karış sarkan bembeyaz sakalını sıvazladı. Gayri ihtiyari sağ bacağını az ileriye uzatıp apışarasına sarkan boz şalvarının arasında kenetledi iri pençeli derisi buruşuk ellerini. Bakışlarını çınar dibinde namaz saatini bekleyenlerde alelacele gezdirip sayarken fersiz gözlerini biz çocuklara kilitledi. Ardından kıkırdamalarımıza aldırmadan cılız nefesi firar etmeye başladı. Peltek diline inatla takma dişli ağzından. Gülüşlerimize alışıktı aldırdığı yoktu, bilakis haz duyuyordu güngörmüş bu yaşlı yıllara meydan okuyan adam.
"Hele bele gelün bağam çağalar az yağlaşun. Elese toplanun da çağalaruma annadam. Aha bu gördüğüz gurşunlu camiyi sizün yaşuzdaykene annadilerken duyidim böyüklerden. Çar sancağ beğlerinden Osman ağa diye birüsü yapdurmuş heralın. Sonnada caminin üzerini gurşun gaplamalı böyük bir gubbeynen gapattırmış. Gubbenin garsnağına da dörd pencere goymuşlar. O günden berü de bu cami gurşunlu cami adıynan anulur olmuş. Sate minberi de gendinin değil ki oğul. Ulu caminin minberüdür getürdükleri. Artığın onu da ne sebebünen getürmüşlerse o gadarını da bilmim. Ha bide deyiler kine Tayyar baba gurşunlu caminin gubbesinde ustayınan gurşun gaplama yaparikene ustasının ayağu gaymuş gubbeden düşmüş ölmiş deyiler. De hayden irahat bırağunda namaza gidek." diyerek sohbet arkadaşını da bir iki dürtükleyip uyardı. Ardından ayağa kalkıp yaşlı yorgun bedenini taşıyamayan ayaklarını sürüyerek namazını kılmaya Kurşunlu camiye girdiler birlikte. Ulu bir çınarın gölgelediği avlusuyla Kurşunlu caminin inşaatıysa 1730 yılına dayandığı söylenmektedir. Söylenceye göre ulu çınar caminin inşasının bittiği gün dikildiği rivayettir. Yani yaşayan bu iki tarih neredeyse üç yüz yaşına basmaktadır. Toprak sahanın diğer uç tarafı postahane binasına dayanıyordu. Yani yemenici Daldilikli Osman'ın dükkânın arkasındaki bizim futbol sahamıza bir zamanlar dediğine göre kereste ya da kömür meydanı derlermiş.

Daldilikli Osman bu başköşedeki dükkânı kapatıp uzun bir süre boş kaldıktan çok sonra kebapçı Halit ustanın da çırağı olduğu lahmacun fırını açıldı. Terki diyar eyledikten sonrada lahmacuncu çırağı Halit usta hala aynı yerde fakat bu kez sahibi olarak mesleğini icra ediyor. Siyasetin en hırçın ve tutucu dönemlerine denk gelen çocukluğumda liderlere aşırı bir sadakat ve bağlılık hüküm sürmekteydi. Asıl görevi vatana millete şartsız kayıtsız bağlı olan Türk milleti dış mihraklı siyasetçilerin gizli oyunlarına çabuk kanıyorlardı. Evvela türlü hilelerle din dil ırk ayrımı yaptıranlar vatanımda mezhep çatışması yaratıyorlardı. Başka bir şey de yine o vakitlerde sadece üç kahvehane vardı. Muhtar Fehmi çavuş evinin altındaki kahvehaneyi işletiyordu. Buraya genelde sağ görüşe mensup komşular takılıyordu. Kahveci Mehmet'e ise sol görüşe mensuplar gitmekteydiler. Mezhepsel ayrımcılık tutuculuk farklı siyaset yapılsa da insanlar kendine yakışanıyla tanınırdı. Harput'un onurlu halkı her gün yüz yüze geldiği karşıt görüşlü komşusuna yüz çevirmiyordu. Asla kimse kimseyi dışlamıyordu. Bugün de hal ve usul aynı şekilde devam ediyor sanırım. Bir de çınarlı parkın lokanta ve kahvehanesi vardı ki burası her kesimin uğradığı bir dinlence yeriydi. Mustafa Katipoğlu adındaki zat o dönemlerde Harput'a gelerek yerleşip çınarlı parkın işletmeciliğini aldı. Asıl mesleği bildiğim kadarıyla kasaplık olup sucuk imalatı yapmaktı. İki eşli olduğundan çok çocukluydu. Kendisi dürüst gözü gönlü tok bir insandı. Mustafa Katipoğlu'nu yanında çalışmayla tanıdım. Çalışkan zayıf bir bedene sahipti. Sabah gün ışımadan Elâziz/Harput arası kırmızı Mz marka motoruyla işlerine koşarak iş yerleri arasında adeta mekik dokuyarak gider gelirdi. Çok sonraları çevreden duyduğuma göre yolda motoruyla talihsiz bir kaza yapmış rahmetli olmuş. İyi yürekli bu güzel insana rahmet diliyorum. Kahveci Mehmet emminin kahvesi çoğunlukla sol kesimin ağırlık verdiği bir yerdi. Hatırladığım kadarıyla bizim kahveci Mehmet'in ağzından sigara düşmezdi. Kahveci Mehmet emmiyle onun bilmediği hiç unutmadığım bir anım var. Televizyonun yeni çıktığı bir dönemde büyüklerin zaten oldum olası zamanları kahvehanede geçerdi. Bende annemden izin alarak biriktirdiğim üç beş kuruşu çay parası diye cebime koyarak Mehmet emminin kahvehanesine televizyon izlemeye gitmiştim. Kahvehanede en arkalarda kapıya üç sandalye yakın yerde oturup televizyon izlemek için izin almıştım. Mehmet emmiden kendime oralet istedim. O sırada başka masa da oyun oynayan babama da çay söyledim. Babam habersiz çayı görünce şaşırdı. Mehmet emmi de "oğlun saan çay ismarliy." dedi. Kahvehanedekiler Mehmet emminin çayını hep beğenerek içerken O'da hiçbir müşterisini kırmaz aksine özen gösterir kimseyi ayırmayan kibirsiz biriydi. En büyük oğlu Hasan'la yakın bir zamanda izlerimizi takip ederek buluştuk. Şimdi arada bir telefonlaşarak eskiyi yâd ediyoruz. Hasan Malatya'da bir üniversitede öğretim görevlisi olarak çalışıyor. Biz taşınmadan evvel yaşlı annesi günübirlik oturmalıklara giderken bir anısını da Hasan aracılığıyla bana iletti. Dediğine göre bir gün öğlen sonu Hasan'ın annesi ev gezmesi diye oturmaya gelmiş bizim evimize. Bu arada kardeşim de durmadan ağlıyormuş "zagor zagor" diye bir şey istiyormuş. Annem de "tamam oğlum sonra verecem" deyip sürekli oyalıyormuş. Hasan'ın annesi de kardeşimin istediğini yiyecek bir şey sanmış. Bari erken kalkayım da kadın getirip çocuğa yedirsin istediğini diye içinden geçiriyormuş. Dediğini yapmış erkenden kalkmış gitmiş evine Hasan'ın annesi. Gitmesine gitmiş ama merakını yenemeyip acaba bu nedir diye Hasan'a "Hasan oğlum zagor ne ki, yeyecek bişi mi?" diye sormuş. Tabi Hasan elinde olmadığını ama herkesin okuduğu çizgi roman kitabıdır. Demiş. O günden beri ne zaman aklına gelse ince ince hep gülüyormuş kadın. Bizim yaşlarımızda olup ta Tommiks, Teksas, Zagor, Kızıl maske, Gırgır, Fırt okumayan çocuk yoktur. Ders kitaplarından çok bunlara ilgi gösterilirdi. Hala yıllar geçmesine rağmen aklına geldikçe birlikte gülüyoruz annemle dedi Hasan kardeşim. Dostlar tarafından hatırlanmak unutulmamak çok güzel. Böyle güzel dostlukların ebedi yaşaması dileklerimle onlara çok teşekkür ediyorum. Yeri gelmişken çocuk Kahveci Mehmet'le alakalı bir anıyı daha söyleyeyim. Aylardan kış ve bir yılbaşı akşamı yerler buz tutmuş. Toprak ise

yağan kar altında uykudayken sıcak kahvehane dolup taşıyor. Bizim Dersimli ve eski ilk komşulardan Kör Munzur'da kahvehaneye gidiyor.
Anadolu'da zaman gündüz gece demez ağır aksak ilerler çocuk. Bu yüzden saatler gece yarısını geçince komşulardan hal hatırı sayılır bir erkek komşumuz yaşlı kadın kıyafetleri giyerek kendini atar kış kıyamete aldırmadan sokağa. Başını da Dersim yöresi kadınların taktığı Osmanlı tarzı külahla kapatıp üstüne de tülbent örtünce tanınmaz halde kolunda komşunun küçük bir çocuğuyla birlikte kahvehanenin yolunu tutar. Kadınlar kahvehaneye hiç girmezlerdi onca erkeğin arasına giremezlerdi çocuk. Kimi çağıracaklarsa dışarıda durur çocuk, esnaf yaşlı herhangi erkek biriyle haber uçururlardı. Neyse bizim kılık değiştiren şakacı komşuda kahvehanenin dışında kuytuda durup çocuğu kimseye söylememesi için sıkı sıkı uyarıyla tembihleyip kahvehanede oyun oynayan Kör Munzur'u dışarıya çıkması "annen çağırıyor" bahanesiyle içeri gönderiyor. Kör Munzur dışarıya çıkarken yaşlı kadını gecenin karanlığında annesine benzetiyor. Kadın elinde daha evvelden hazırladığı Kartoplarını kör Munzur'a fırsat vermeden savuruyor. Kör Munzur ne olduğunu bilmeden annesinin onu eve götüreceğini ya da bir şey isteyeceğini sanıyormuş.

HARPUT'LU OLAMAZSIN

Dinle ey Oğul
Sakın unutma eyi dinle diyeceklerimi
Galasında çay cığara içmedikçe
Zemheride Dabakhana'da çimmedikçe
Gışın şehere yaya yenmedikçe
Sen Harputlu olmazsın

Bağa bahçeye kazma vurmadıkça
Dutundan bastığ orcik yapmadıkça
Buzluğu'ndan ayranına kar koymadıkça
Sen Harputlu olamazsın

Hacı varlıkla halay çekmedikçe
Heykelde Simon'un menemeni yemedikçe
Fırıncı sadıktan pide almadıkça
Sen Harputlu olamazsın

Arap baba'nın eski halini görmemişsen
Sara hatun'da namaz kılmamışsan
Tespihli baba'ya varıp aluç yememişsen
Sen Gakkoş olamazsın oğul

Top top'tan dut silkelemediysen
Avculunun bahçasından ceviz çalmadıysan
Gayalara adını sevdanı yazmamışsan
Valla sen Harputlu olamazsın gardaş

Gışın Beyzade'de leğende kaymamışsan
Çınar dibinde Katiboğlu'yla iftar açmamışsan
Mamoş'tan Hulusi'den gazel duymamışsan
Bi daha deyim ki
Sen Harputlu olamazsın
Olamazsın işte inad etme gardaş

Yönetmen Baydili'den Sinema Atölyesi

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ Belediyesi tarafından sinemaya gönül veren ve kendilerini bu alanda geliştirmek isteyen gençler için Sinema Atölyesi açılıyor. Atölyede gençler, usta yönetmen Süleyman Ağa Baydili'nin perspektifinden hayatlarına yepyeni bakış açıları kazandırma fırsatı yakalayacak. Elazığ Belediyesi Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Müdürlüğü, şehrin kültürel, sanatsal ve sosyal yaşamını güçlendirmek, aynı zamanda üreten bir şehir kimliğine katkı sağlamak adına çalışmalarını sürdürüyor.

Kültürden sanata, gelenekten geleceğe güç kazandırmak hedefi doğrultusunda yürütülen çalışmalar kapsamında, sinemanın anlatı gücünü, estetik derinliğini ve teknik zenginliğini merkeze alan yeni bir eğitim programı hayata geçiriliyor. Sinema Atölyesi, Elazığ'ın yetiştirdiği kıymetli değerler arasında yer alan usta yönetmen Süleyman Ağa Baydili rehberliğinde yürütülecek.

Bir hayalle başlayan sinema yolculuğunun güçlü bir anlatı dili olarak ele alınacağı atölyede, senaryonun ilk cümlesinden beyaz perdedeki son kareye uzanan yolculuğu kapsayan, senaryo yazımı, karakter analizi, olay örgüsü kurma gibi kavramlar tüm yönleriyle ele alınacak.

Atölyede aynı zamanda yönetmenlik, yapımcılık, görüntü, ses, kurgu ve sanat yönetmenliği, kamera teknikleri, ışık kullanımı, sinema müziği, dans ve ses ilişkisi, mixaj ile güncel sinema teknolojileri arasında yer alan 3D animasyon gibi sinemanın teknik ve sanatsal temel taşları işlenecek.

Başvurular Başladı

Sinemaya gönül veren gençlerin katılımıyla gerçekleştirilecek ücretsiz "Sinema Atölyesi" eğitim programı için başvurular başladı. Elazığ Belediyesi Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü'nden yapılan açıklamada, "Usta yönetmen Süleyman Ağa Baydili rehberliğinde yürütülecek Sinema Atölyesi eğitim programına katılmak isteyenler Elazığ Belediyesi Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Müdürlüğü'ne şahsen başvuruda bulunabilecek, 0-424 248 47 64 nolu telefon hattı üzerinden bilgi alabilecekler. Bünyamin Eroğlu Kültür ve Kongre Merkezi Sinema Akademisi Salonu'nda, hafta içi 17.00-18.00 saatleri arasında düzenlenecek eğitim programı, 10 Nisan Cuma günü başlayacak. Sinemaya ilgi duyan gençlerimizin bu özel programda yerlerini almalarını bekliyoruz." denildi.

Edebiyat Yolcusu: R. Mithat Yılmaz

R. Mithat Yılmaz, 12 Kasım 1948'de Elazığ'ın Kuzova köylerinden biri olan Uzuntarla'da doğdu. Doğayla iç içe bir köy atmosferinde büyüdü. Eğitim hayatı, o dönem köyünde okul olmaması sebebiyle komşu köy Cip'e yapılan zorlu yolculuklarla başladı. İlkokulun son yılını köyüne yeni yapılan okulda tamamladıktan sonra Mezre Ortaokulu ve Elazığ Ticaret Lisesi'nde eğitimine devam etti.

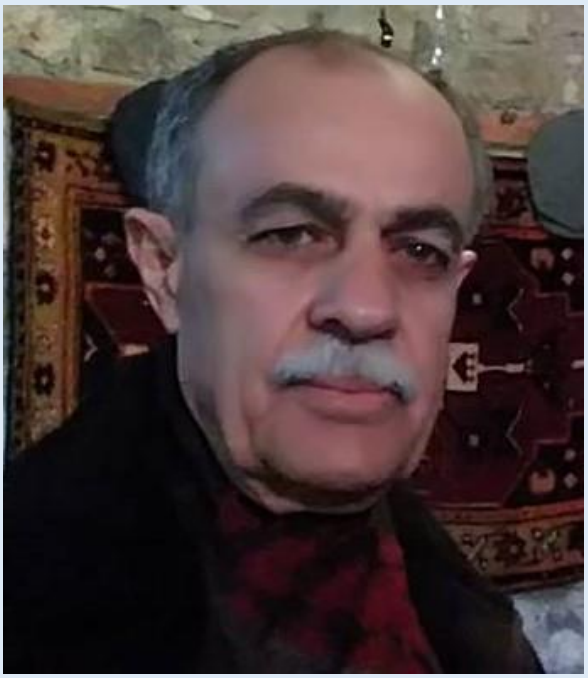
SELİM ŞENGÜL

"Edebiyata olan düşkünlüğümden dolayı, okul müdürümüzün de edebiyat öğretmeni olması benim için bir dönüm noktasıydı. Bir gün beni odasına çağırdı; 'Teneffüste gel yanıma,' dedi. İçimi bir korku kapladı, 'Ulan ne hata yaptım ne günah işledim?' diye düşünmeye başladım. Kendi kendime 'Ben bir şey yapmadım ki' diyerek teselli bulmaya çalışıyordum. Odaya girdiğimde, 'Sayın müdürüm, beni çağırmışsınız,' dedim. Eliyle koltuğu gösterip 'Gel, otur bakalım,' dedi. Ben çekinerek 'Oturmayayım efendim,' desem de ısrar etti: 'Oturdum.'

Önce ailemden başladı: 'Baban ne iş yapıyor?' diye sordu. 'Babam köylü, çiftçi efendim,' dedim. Asıl merak ettiği konuya geldi: 'Senin bu edebiyat merakın nereden geliyor? Bu okulda herkesin yazdığını okuyorum ama seninkiler bir başka, çok farklı. Evinizde kitaplık, kütüphane var mı?' diye sordu. 'Yok efendim, öyle bir şey yok. Sadece bir iki kitabımız var; Yunus Emre İlahileri gibi...' dedim. Çocukluğumdan beri okumaya karşı bitmek bilmeyen bir hevesim olduğunu anlattım.

Müdür Bey beni dikkatle dinledikten sonra, 'Bak,' dedi, 'Sen bu sene mezun oluyorsun, ne düşünüyorsun gelecek için?' Bilmediğimi söyledim, 'Sayın müdürüm, siz ne arzu edersiniz? Nasıl bir yol izleyeceğimi gerçekten bilmiyorum,' diye ekledim. O dönem ticaret lisesi mezunlarını tam lise mezunu saymıyorlardı; üniversite yolu için altı fark dersinden sınava girmemiz gerekiyordu.

Bana o gün şu yolu çizdi: 'Önce öğretmen okulundan bir öğrencinin son sınıf ders kitaplarını bulacaksın. Onlara sıkı çalışıp sınavlara girecek ve öğretmen olacaksın. Öğretmen olup bir köye atandığında ise boş durmayacaksın; hem lise mezunu sayılmak için o fark sınavlarını verecek hem de ardından üniversite sınavına gireceksin.' Benim yolum, o gün o odada, bir öğretmenin vizyonu ile yeniden çizilmiş oldu."

Kitap tutkusu öyle bir boyuttaydı ki, Ahmet Kabaklı'nın Türk Edebiyatı kitabının ilk cildini alabilmek için para biriktirmiş; Cebir (matematik) derslerinde ise defterinin arasına gizlice şiirler yazmıştı. Hatta bu yüzden öğretmeni tarafından arka sıraya sürgün edilmiş.

1968 yılında, henüz 21 yaşındayken Ticaret Lisesi'ni bitirip girdiği sınavlarla öğretmenliğe adım attı. İlk tayin yeri eskiden Palu'ya bağlı olan Çakmakkaya köyü oldu. Burada imkânsızlıklar içinde hem çalıştı hem de müdürüne verdiği sözü tutmak için lise fark derslerine hazırlandı. Ardından asker öğretmen olarak Diyarbakır Silvan'da görev yaptı. Manisa'daki kısa süreli askerliğinin ardından

Elazığ'a döndü; Baskil ve Hankendi civarındaki köylerde uzun yıllar çalıştı.
Meslek hayatı boyunca sadece bir öğretmen değil, aynı zamanda b ir kültür elçisi gibi davrandı. Veliler ve öğrenciler üzerinde bıraktığı intiba o kadar güçlüydü ki, emeklilik vakti geldiğinde okul yönetimleri ve veliler onu bırakmak istemedi. 25 yılda emekli olabilecekken, çevresinin yoğun talebi ve öğrencilerine olan sevgisiyle görevini 35 yıla tamamladı.
Yazmaya ortaokul yıllarında başlayan Yılmaz, lise yıllarında mahalli basını aşarak ulusal düzeyde tanınmaya başladı. Türk Folklor Araştırmaları Dergisi'nde, Turan ve Uluova gazetelerinde yazıları yayımlanır. Fikret Memişoğlu'nun çıkarmış olduğu Yeni Fırat Dergisi'nde de yazdı.
Ayrıca o dönemde bir yarışmaya nasıl girdiğini şöyle anlatır. "Öğrencilik yıllarımda, o dönemin Türk edebiyatında adeta bir okul sayılan, Mehmet Çınarlı'nın çıkardığı meşhur Hisar Dergisi bir yarışma açmıştı. "Türkiye'nin bir numaralı dergisiydi benim gözümde. Yarışma, lise mezunları arasındaydı ve ben o sırada köyümdeydim. Cebimdeki bir kurşun kalemle kağıda döktüm mısralarımı. Bir vesileyle Elazığ'a gittiğimde, o kurşun kalemle yazdığım şiiri büyük bir umutla yarışmaya postaladım. Sonuçlar açıklandığında ise gözlerime inanamadım: Türkiye çapında dokuzuncu olmuştum. Köydeki bir gencin, kurşun kalemle yazdığı şiiriyle Türkiye'nin en prestijli dergisinden böyle bir derece alması benim için sadece bir başarı değil, edebiyat yolculuğumun en kıymetli madalyasıydı."
Yazar, sanatı hiçbir siyasi veya dar kalıba hapsetmeden "güzelliğin ve ifadenin gücü" olarak savundu. Titiz ve "kılı kırk yaran" üslubu nedeniyle eserlerini kitaplaştırmada aceleci davranmadı: Yayımlanan eserleri arasında "Kuş Defteri" (1999) çocuklara ve eğitime duyduğu hassasiyetin bir ürünü olarak öne çıkar. "Şiir Şiir Elazığ" (2006) adlı antoloji, doğup büyüdüğü topraklara bir vefa borcu niteliğindedir. "Sözden İçeri" (2018) ise yılların birikimini yansıtan, şiir anlayışının olgunluk dönemine ait bir eserdir.
Emekli olduktan sonra köşesine çekilmek yerine, Elazığ'ın en önemli kültür odaklarından biri olan Manas Kültür Evi'nin faaliyetleri arasında yer alıyor. Faaliyetlerde kimi zaman bir eleştirmen gibi eserlerin hakkını teslim ediyor. Kimi zaman ise toplantının konusuna göre şiirler okuyor. Yılmaz, ticaret derslerinden kaçıp şiire sığınan o genç çocuğun heyecanını, bugün hala bir "kelime işçisi" vakarıyla taşımaktadır.

KÖYDE SONBAHAR

Gölgeler soğuk ve derin aktığı vakit
Zaman bir yüksüf suda erirken
Kuşların kanadı güneyi gösterir ya
Kuşatır ufukları bir salgın sarı
Okur tebliğini toz-duman içinde
Başlar duruşması yeşilin, gülün, güneşin

Düşlere karışır temmuz, nisan unutulur
Kışı demler tepemizde o baygın kalay
O dolunay filizi, o mercan ses nerde durur
Nedir bu dönence yangını, bu alev-enkaz
Yüreğimizde kurgu taylar, köpük, heyelan…
Muharref bir adrestedir şimdi yaz.

Öylece bozulur bağlar, cevizler çırpılır
Toplanır üzümler, alınır kandillerle armutlar
Damlarda çiğitli pelür pestil
Dallarda hevenk hevenk orcikler oğul verir
Tandır başlarından kınalı maniler

Tarlalardan bir yağız hoyrat yükselir.

Ağar yer, alçalı gök, daralı hudutlar
Bir başka fasıl, bir erte cüzdür bu.
Külrengi bir hüzne batar asırlık dutlar
El ayak çekilince çekilmez olur
-Talan etmiştir de sanki haydutlar-
Bahçeler dilsiz bir negatiftir artık.

Ve yorgun ihtiyar güneşlerken şahnişinde
Alıp satarken acı-tatlı binbir hatırayı
Hatırlar ki -yüreği aahh- dün gece düşünde
Yıllar evvel ölen ayâlini görmüştür.
Ve yoklar içini, iner salıncağından simyanın
Ve anlar, kırılmıştır çömlek; esrar dökülmüştür.

SU DEĞİL FIRAT

Su değil sevdadır Fırat
Taşır ağır yükünü ve devreder
Akşamdan sabaha
Ferhat'tan Emrah' a
İlk kavildir ve son yemin
Kendi yaratmıştır hüznünü ince
Bakıştan, gülüşten, öpüşten…

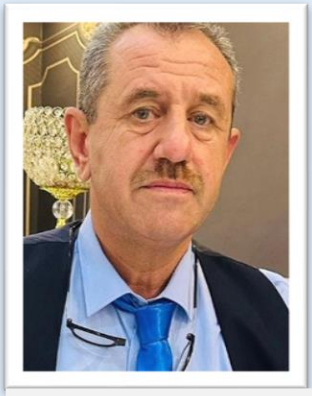
Su değil sultandır Fırat
Taht-l âlâ
Dediği yerde göl olur
Değdiği yerde gül biter.
El çırpar dağa, ovaya, denize
Basra ayağına gelir.
Su değil sâzandır Fırat
Uçurumlarda külsüz yangın
Açıl ölüm açıl der bir mevsim
Bir mevsim armağanlar sunar
Toprağımı, evimi su dibi tanrılarına
-Çok söz, çok naz götürür süveydam-
Yanmayı az bulur
Sükûtu seçer.

Su değil sühandır Fırat
Neler çeker aşk elinden
Önce o vardı, sonra o
Damlada saklıdır mecazı
Akışık bir mısradır serv-i revan
Salınır, süzülür, savrulur...
Kimse duymayınca acısını
Tutar efsane olur.

**Devam edecek...*

ULUSAL EGEMENLİK ATATÜRK VE KÜLTÜR'E BAKIŞI

Mustafa Kemal Atatürk ve ulusal egemenlik kavramları, Türk Devrimi'nin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin temelini oluşturan, birbirinden ayrılmaz iki unsurdur. Atatürk, egemenliğin kaynağını bireyden, zümreden veya saltanattan alıp doğrudan doğruya millete veren çağdaş bir anlayışı hakim kılmıştır.

MUSTAFA DURĞUN

23 Nisan Atatürk ve Ulusal Egemenlik ilişkisine dair temel başlıklar şunlardır:

"Egemenlik Kayıtsız Şartsız Milletindir"

Atatürk, "Egemenlik, hiçbir mana, hiçbir şekil ve hiçbir renkte ve işarette ortaklık kabul etmez" diyerek, egemenliğin bölünemezliğini vurgulamıştır.

Meclis'in Üstünlüğü: 23 Nisan 1920'de TBMM'nin açılmasıyla, milli iradenin üzerinde hiçbir güç olmadığı ilkesi fiilen hayata geçirilmiştir.

Milli Bayram: Atatürk, TBMM'nin açılış günü olan 23 Nisan'ı çocuklara bayram olarak armağan ederek, ulusal egemenliğin geleceğin teminatı olan çocuklara emanet edildiğini göstermiştir.

Atatürk, kültür aracılığıyla güçlü bir ulusal kimliğin oluşturulabileceğine inanıyordu. O Türk sanatı, edebiyatı ve müziğini coşkuyla destekledi ve Türk halkı arasında birlik ve gurur duygusu aşıladı. Onun çabaları, bugün hala devam eden canlı bir kültürel sahneye yol açtı.

Atatürk'ün Ulusal ve yöresel kültürümüzün bir parçası olan Halk Oyunları'mıza Bakışı

Mustafa Kemal Atatürk, halk oyunlarını (folklor) Türk kültürünün özü, milli kimliğin bir yansıması ve çağdaşlaşma sürecinin önemli bir parçası olarak görmüştür. Atatürk'ün halk oyunlarına yaklaşımı sadece izleyici kalmak değil, bu oyunları teşvik etmek, modern salonlara taşımak ve yaşatılmasını sağlamak üzerine kuruludur.

Atatürk Döneminden Günümüze Türk Halk Oyunları Üzerine Bir Değerlendirme yapılacak olursa:

Atatürk sadece başarılı bir asker, büyük bir devlet adamı değildir. Aynı zamanda bir halk bilimcidir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli kültürdür.

Millî kültürümüzü çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne çıkaracağız.

Millî kültürün her çığırda açılarak yükselmesini, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel dileği olarak temin edeceğiz.

Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.

Musikîsiz hayat mevcut olmaz, müzik hayatın neşesi, ruhu sevinci ve her şeyidir.

Bizim gerçek müziğimiz Anadolu halkında işitilebilir.

İlim tercüme ile olmaz, tetkikle olur.

Bu veciz sözleri söyleyen ve konuşmalarında sık sık Millî Kültür terimi kullanan Atatürk elbette ki halk kültürü adamıdır.

Halk oyunlarımızın günümüze kadar gelişinde etken olan olayları iki bölümde incelemek yerinde olacaktır.

Birinci bölümü Rıza Tevfik Bölükbaşı'nın 1900'de yazdığı Raks adlı makalesiyle başlayan ve Halkevlerinin kapanışı olan 1951 yılları, ikinci bölüm1955'de Yapı ve Kredi Bankası tarafından kurulan Türk Halk Oyunlarını Yaşatma ve Yayma Tesisi'nden 2000 yılı arasıdır. Halk oyunlarımız açısından bu dönemin önemli olaylarından birisi de Atatürk'ün 19 Şubat 1932 yılında kurduğu Halk Evleridir. Çünkü, bu zamana kadar yapılan çalışmalar dağınık bir biçimde idi. Halk evlerinin kurulmasıyla halk oyunlarımızın belli bir disipline alında ve teorik çalışmalara başlandı. Bu çalışmalar bütün illere yayıldı. Her ilde halk oyunları ile ilgili topluluklar kuruldu. Derlemeler yapıldı.

Bu dönemde yayımlanan önemli kitap ve süreli yayınlardan kısaca bahsedecek olursak:

1941 yılında Vahit Lütfi Salcı (Vahit Dede)'nın Gizli Türk Dini Oyunları

Selim Sırrı Tarcan'ın Halk Dansları ve Tarcan Zeybeği (1926) ile Yeni Zeybek Raksı (1948)

Kasım Ülgen'in 3 Ciltlik Doğu Anadolu Oyunları ve Havaları (1944)

Osman Bayatlı'nın Zeybek Oyunları ve Havaları (1942)

Numan Sırrı'nın Erzurum Oyunları ve Havaları (1942)

Süreli yayınlar olarak çıkan; Halk Bilgisi Haberleri, Halkevlerince çıkartılan Ülkü (Folklor Pastası), Türk Folklor Araştırmaları (Ağustos 1949-Aralık 1979)

1974 yılında Devlet Halk Dansları Topluluğu kurulmuştur. Bu topluluğun kurulması, 2908 sayılı kanuna göre kurulmuş olan folklor konulu derneklerinizi açısından önem taşımıştır. Devlet Halk Dansları Topluluğu'nun yaptığı sahne düzenlemeleri derneklere örnek olmuştur.

1967 yılında Turizm ve Tanıtma Bakanlığı'nca, Halk Oyunları Yarışmalarının tekrar başlatılmış olması da bu dönemdeki halk oyunlarımızın adına önemli olaylardan biridir. Bu yarışmayı takiben Milliyet Gazetesi'de lise ve dengi okullar arası halk oyunları yarışması yapmaya başlamıştır. 1978 yılında da Gençlik ve Spor Bakanlığı, dernek, kurum ve kuruluşlar, üniversitelerarası halk oyunları yarışmaları düzenlenmiştir.

Daha sonra, 1984 yılında İTÜ'de Türk Musikîsi Devlet Konservatuarı'nda Türk Halk Oyunları Bölümü açılmıştır. Daha sonraları Ege Üniversitesi'nde Gaziantep Üniversitesi'nde, Devlet Türk Musikîsi Konservatuarı, Türk Halk Oyunları Bölümü kurulmuştur. Dolayısıyla, Halk Oyunlarımızın üniversitelerimizin bünyesine girmiş ve bilimsel metot-tekniklerde öğretilmeye başlanmıştır.

Daha sonraki yıllarda Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür Bakanlığı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü halk oyunları ile ilgili yarışmaları yapmaya devam eden devlet kuruluşları olmuştur.

Sonuç olarak; Yapılan bu çalışmalar Türk Halk Oyunlarının temelini oluşturan bilgi ve belgelerdir. Ancak, bu bilgi ve belgelerle yetinmememiz gerekmektedir. Aldığımız bu emaneti koruyup, inceleme ve değerlendirmeler yaparak, halk oyunlarımızın layık olduğu yere getirmek azmi içinde olmak gerekir.

Halk oyunlarımızı bilimsel bir ortama getirmek ve üzerinde çalışmalar yapabilmek için TÜBİTAK gibi özerk bir "Halk Oyunları Araştırma Enstitüsü"nün veya "Halk Oyunlarını Araştırma Merkezi"nin kurulması gerekmektedir.

Halk oyunları ile ilgilenen bilim adamı, uzman ve araştırmacıların bir çatı altında toplanması, elde edilen bütün bilgi ve belgelerin bir merkezde toplanması ve bu çalışmaların oluşturulacak bir maddi bütçe ile desteklenmesi ile halk oyunlarımız küreselleşen dünyamızda layık olduğu yere gelebilecektir. Bayrağı bizden sonra teslim alacak bilim adamı, uzmanlara ve gençliğe güveniyorum.

Günümüzde bu hedefleri gerçekleştiren kurum, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı oluşturulan kurum:

Türkiye Halk Oyunları Federasyonu'dur.

Tarakçı'dan "Kül" Romanı...

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığlı yazar İhsan Tarakçı'nın ikinci romanı "Kül" okuyucuyla buluştu. 2023 yılında yayımlanan ilk romanı "Akasya Çiçeği" ile edebiyatseverlerin dikkatini çeken Tarakçı, üç yıllık aranın ardından tamamladığı ve Telmih Yayınevi tarafından hazırlanıp yayımlanan ikinci eseri "Kül", Batı Kitabevi şubelerinde okuyucularıyla buluştu. Elâzığ dışından eseri temin etmek isteyen okurlar ise internet üzerinden kitap satış siteleri aracılığıyla kitaba ulaşabilecekler. Tarakçı, "Kül" ün, 1970'li yılların politik ortamına farklı pencereden bakan sosyal, felsefi ve psikolojik içerikli bir roman olduğunu, o yılların çalkantılı siyasal atmosferinde, Elazığ'da yaşayan ve muhafazakâr bir ailede yetişen üniversite son sınıf öğrencisi Adnan ile demokrat bir ailede yetişen Nuray'ın içsel çatışmaları ve yeni yeni şekillenen siyasi düşüncelerinin girdabında ortak bir yol bulma arayışlarını içerdiğini ifade etti.

Yeni roman "Kül", Talat Özer ve Telmih Yayınevi iş birliğiyle yürütülen uzun soluklu bir çalışmanın ürünü olarak edebiyatseverlerle buluşuyor. Yazarın paylaşımı, özellikle Tarakçı'nın okurları arasında büyük heyecan yarattı. İhsan Tarakçı, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada şu ifadelere yer verdi:

"Bu eser, sadece bir roman değil; şehrin hafızasına, insanın iç dünyasına ve toplumsal sorgulamalara açılan bir kapı. Sizlerle buluşacağı günü heyecanla bekliyorum."

AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ

ÇAYDAÇIRA

